

ŠIANDIEN IR RYTOJ

PREZIDENTUI Kennedžiui Baltuose Rūmuose nėra lengva, kaip jis pradžioje įsivaizdavo. Jam lieka dar trys mėnesiai įtikinti amerikiečius, kad išrinktų Kongresą, kuris būtų palankesnis jo planams.

Nuo tos dienos, kai Kennedy apsigyveno Baltuose Rūmuose, Kapitolyje ne kartą jam teko susiremti su opozicija, kurią sudaro liberalai respublikonai ir konservatoriai demokratai.

Tiesa, jam pavyko praveisti gynybos biudžetą ir pagalbą užsienio kraštams. Bet dėl paskutiniojo susilaikė kritikos ir, galimas dalykas, kad pagalba dar bus persvarstyta.

Kennedy tikisi iš Kongreso gauti sutikimą nupirkti už 100 milijonų dolerių Jungtinių Tautų paskolos laktų, kad padengs "mėlynųjų šalmų" Konge išlaikymo išlaidas. Jis taip pat norėtų, kad Kongresas pritartų jo prekybinės ekspansijos planams, kurie leistų sukurti Atlanto Bendrąją Rinką...

LAIMĖJIMŲ aktyvas yra mažas. Kongresas nekartą pasipriešino Kennedžiui bandant daugiau gauti pajamų ir norint praplėsti federalinės valdžios galią. Kongresas atmetė žemės ūkio programą, nepritarė steigimui urbanizmo departamento ir atmetė projektą teikti nemokamą medicinę pagalbą pensininkams.

Opozicija, ypač dėl paskutiniojo projekto, kaltino prezidentą, kad jis noris Ameriką išodinti į "socialistinę orbitą".

Dabar artėjant Kongreso sesijos pabaigai, puolimai darosi didesni. Vieni, su dešiniųjų lyderiu senate Barry Goldwater, kaltina jį ištroškusių didesnės valdžios, tuo tarpu liberalas respublikonas Jacob Javits kaltina, kad Kennedžiui trūksta geležinės valios mokesčiams sumažinti!...

BALTŲJŲ RŪMŲ užsienio politika irgi susilaukia kritikos. Gubernatorius Rockefeller ir respublikonų mažumos senate lyderis Dirksen kaltina prezidentą, kad jis kraštą statas pavojun, darydamas per daug nuolaidų Maskvai. Dauguma amerikiečių tiki, nežiūrįnt valstybės departamentų paneigimų, kad Amerika, nuvarginta šalčio karo, ruošiasi rusams kapituluoti ir priimti jų tezę dėl atominių bandymų kontrolės.

Artimoj ateity prezidentas Kennedy pradės rinkiminę kampaniją penkiolikos valstijų, kur respublikonai tikisi laimėti lapkričio rinkimus.

Bet, augant nesutarimui tarp demokratų, respublikonai tikisi už dviejų metų Kennedy iš Lincoln lovos išprašyti... Ir jau dabar pradeda ryškėti kandidatų siluetai. Kiekvienas jų tikisi laimėti. Bet daugiausiai kalbama apie dar nedalyvavusį varžybose George Romney, automobilų Rambler fabriko buvusį direktorių, kuris, sakoma, yra remiamas paties Eisenhowerio...

O Eisenhowerio ir po dviejų metų Kennedžiui nepavyko nuvainikuoti. Jis dar ir šiandien turi amerikiečių pasitikėjimą.

(vg)

DIRVA

Nr. 95

Rugpiūtis-August 17, 1962

Cleveland, Ohio

Kada vynuogės rūgščios?

PREZIDENTAS ATSIŠAKĖ MINTIES TUOJAU SUMAZINTI MOKESČIUS DĖL TO, KAD KRAŠTO ŪKIO PADĖTIS YRA PAKENČIAMA, TAČIAU TARP JO KALBOS EILUČIŲ GALIMA IŠSKAITYTI TIKRĄJĄ PRIEŽASTĮ. — TOKS MOKESČIŲ SUMAZINIMAS ŠIUO TARPU NETURĖTŲ PASISEKIMO KONGRESE. — TUO TARPU KAI EUROPA PERGYVENA SĖKMINGĄ SAVO ŪKIO "AMERIKANIZACIJĄ", NEW FRONTIER TEORETIKAI GALVOJA APIE DIDESNĮ VYRIAUSYBĖS ĮSIKISIMĄ Į BIZNIO REIKALUS.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Pereitą pirmadienį prezidentas J. F. Kennedy kreipėsi į tautą, aplenkdamas kongresą. Europoje įpras-toje pralamentarinėje santvarkoje tokį pareiškimą, kokį dabar padarė prezidentas, vyriausybės galva — ministeris pirmininkas padarytų parlamento posėdyje. Amerikinėje santvarkoje, kurioje laikomasi griežto visų valdžios funkcijų padalinimo, vykdomosios valdžios atstovai parlamento-kongreso posėdžiuose nekalba. Savo pažiūras jie išdėsto tik atskirų komisijų posėdžiuose. Prezidentas viešai kalba į kongresą labai retais atsitikimais, paprastai tik kartą metuose sausio pradžioje.

Tai, ką dabar prezidentas pasakė tautai, nebūtų reikalo sakyti, jei santykiai tarp prezidento ir jo paties demokratų partijos daugumos kongrese būtų visai nuoširdūs. Reikalas čia sukasi apie tai, kas daryti, kad pagyvinus JAV ūkinį gyvenimą. Apskritai imant, vadinamoje kapitalistinėje santvarkoje, kur ūkinis gyvenimas yra paliktas privačiai iniciatyvai, valdžia neturi labai daug tiesioginės įtakos krašto ūkiui. Ji negali įsakyti ko ir kiek pagaminti, tačiau valdžia gali paveikti netiesioginiai: sveika mokesčių politika ir protingu valstybės lėšų išleidimu. Paskutiniuoju metu vyravo bendra nuomonė, kad Amerikos ūkis neina pirmyn tokiais šuoliais kokiais galėtų. Kad ūkinį gyvenimą pagyvinus, daugelis siūlė sumažinti mokesčius. Apie tai šioje vietoje jau buvo daug rašyta. Prezidentas Kennedy, kuris atstovauja pažiūrą, kad valstybė, mūsų atveju — federalinė valdžia —, vis daugiau ir daugiau turi kištis į ūki-

nio gyvenimo raidą, mielai norėtų padaryti kai kuriuos drąstiskus žygius ūkiui pagyvinti, jei ne kam kitam, tai bent rinkikų ūpo pakėlimui per lapkričio mėnesio rinkimus. Deja, prezidentas įsitikino, kad jo bet kiek toliau einą pasiūlymai negalės nugalėti dviejų įtakingų vyrų opozicijos. Pirmasis jų yra atstovų rūmų "ways and means committee" pirmininkas Wilbur Daigh Mills (dem. Ark.), antrasis senatorius Harry Flood Byrd (dem. Va.), senato finansų komiteto pirmininkas. Kiekvienas vyriausybės pasiūlymas turi pereiti per tuos komitetus,

arba kaip mes sakytumėm — komisijas. Ir jei jų pirmininkai yra tokiems pasiūlymams priešingi, jie turi labai daug priemonių tokių pasiūlymų praėjimui suklūdyti arba bent nulesti. Senatorius Byrd, Virginijos obuolių augintojas, yra labai konservatyvių pažiūrų, panašių į sen. Goldwaterio pažiūras. Jo nuomone, mokesčių sumažinimas turi sekti valdžios išlaidų sumažinimą, tačiau apie tai Kennedy nenori girdėti. Atvirkščiai, jis nori jas padidinti. Kongresmanas Mills yra kiek palankesnis prezidento pažiūrom, tačiau ir jis, provincijos bankininko sūnus, yra tradicinės nuosaišios finansų politikos šalininkas, šiuo metu nusistatęs prieš mokesčių sumažinimą. Ir tie abu vyrai nėra vieni, jie turi savo šalininkų abiejuose kongreso rūmuose, todėl prezidentui teko laikytis tokios pat taktikos, kaip tai pasakėčios lapei, kuri negalėdama pasiekti vynuogių, nutarė, kad jos dar rūgščios...

(Nukelta į 2 psl.)

ŽINIOS IŠ VIŠO PASAULIO

• **Sovietų kosmonautai** Nikolajevas ir Popovičius saugiai nusileido Kazakstano dykumose, apskridę žemės rutulį 64' ir event. 48 kartus. Jie nusileido 6 minučių tarpu.

Sovietų laimėjimai erdvių užkariavimo moksle vie-nai laikomi jų pirmavimu erdvėje ir karine prasme (britų B. Lovell), kiti gi mano, kad JAV mokslinė ir techninė pažanga erdvių užkariavimo srityje, nuošalyje laikant propagandinius šūvius, kur kas toliau pažengusi ir turi galimybių kur kas plačiau ir giliau pažinti ir išnaudoti to mokslo patikrintas galimybes.

• **Olandija ir Indonezija** pasirašė sutartį, kuria Naujoji Gvinėja taikiu būdu iki 1963 m. gegužės 1 d. bus perduota Indonezijai.

• **Naujas Argentinos krašto apsaugos ministeris** gen. J. O. Cornejo Saravia pareiškė, kad kariuomenė ir toliau budės, kad apsau-

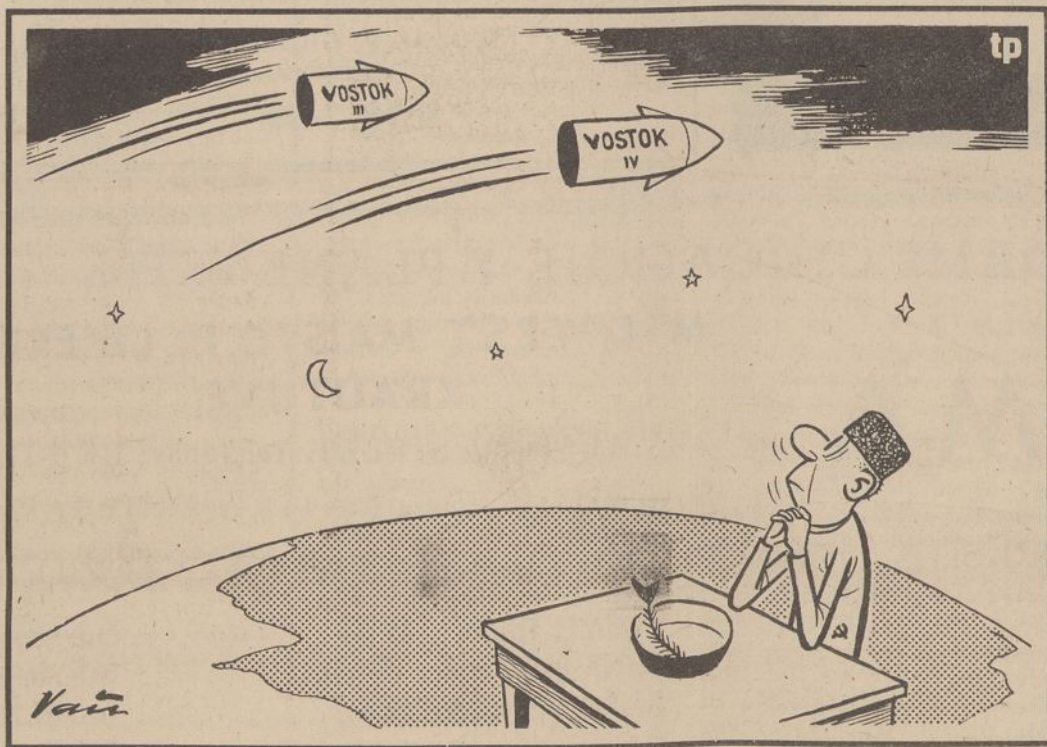
gojus kraštą nuo "peronizmo". Bet, esą, negalima vien kariuomenę kaltinti už nuolatinės krizes.

• **Pietų Vietnamo kariuomenė** pradėjo vieną iš didžiausių ofensyvių, apsupant didelę komunistų bazę An Xuyen provincijoje.

• **Italija pareiškė remian-ti** neutralių valstybių planą nusiginklavimo kontrolės klausimuose ženevoje.

• **Spėjama, kad prezidentas Kennedy** asmeniškai prašęs Macmillano baigti ceremonijas su sovietų šnipu Sobleniu ir sodinti jį į aerodrome laukiantį JAV lėktuvą.

• **Rytų Vokietija, savo laiku daug kalbėjusi apie savo atominės energijos programą**, ją nutraukė, sustabdant net hidroelektros stoties statybą. Priežastis — "glaudesni ryšiai su Sov. Sąjunga." Tikroji priežastis — pabėgę į Vakarus pusę mokslininkai ir ūkinė suirutė.

Akis aukštyn!...

JUOZAS KAPOČIUS, Lietuvių Enciklopedijos leidėjas, kurio pasiryžimas ir sumanumas duos Lietuvai neišdildomą kultūros paminklą.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA PINA PABAIGTUVIŲ VAINIKĄ...

Bet dar prabėgs pora metų, kol jis bus iškeltas

Stasys Santvaras

Kelių generacijų, kelių mūsų tautos kartų svajonė pildosi. Ji tampa konkrečiu ir apčiuopiamu kūnu, dailia ir pasididžiavimą keiliančia rikduote knygų lentynoj. Prieš keletą savaitių iš ofseto mašinų išbėgo ir jau skaitytojų rankose atsidūrė Lietuvių Enciklopedijos XXVI tomas. Beveik visi enciklopedijos redaktoriai jau renka medžiagą savo paskutiniam redaguojamam tomui. Prabėgs dar gal pora metų ir pabaigtuvių vainikas bus nupintas ir ant didingų rūmų stalo iškeltas. Šiandien net bangu galvoti, kad milžiniška talka, berods, didesnė negu tūkstantis bendradarbių, pakriks ir užsidarys savo siauroj aplinkoj. Ateis nerimą kelianti tyła, kuri kartais yra tokia būdinga mūsų nūdieninei būčiai!...

Apie aštuonerius metus iš eilės aš stengiausi Dirvos skaitytojus informuoti beveik apie kiekvieną naują pasirodantį Liet. Enciklopedijos tomą. Mano raštai nebuvo kritika, o tik geros valios informacija. Dabar, štai, apietris paskutiniuosius tomus aš neparašiau nei vieno sakinio. Kai kam gali atrodyti, kad aš savanoriškai įsipareigojime palūžau, ir gali kelti klausimą, kodėl gi jis apie Liet. Enciklopediją daugiau neberašo? Tokis klausimas buvo keliamas, tad ir atsakymą į jį reikia surasti.

Iš tikro, nei savo tikėjime, kad Liet. Enciklopedija Amerikos bus išleista iki paskutinio tomo, nei savo įsipareigojime apie ją mūsų visuomenę informuoti, aš nepalūžau. Priežastis, dėl kurios aš nutilau, gal daugiausia man pačiam, o kartu su manim gal ir gausesniam būriui jautresnių tautiečių, bus gerokai nesmagi. Visų pirma aš skaudžiai apsvyliau savo informacijos laimėjimais, tiksliau sakant - savo šauksmu į abejingą ir bedvasę erdvę. Kaip visi žinom, apsvylimas yra koks patiekalas žmogaus širdžiai ir protui!...

Pradžioj, kai aš pradėjau apie Liet. Enciklopediją rašyti ir, ką sakęs nesakęs, vis kviečiau ir raginau savo enciklopediją prenumeruoti ir remti, aš ilgėsiu laiką tikėjau, kad ne vienas mano žodžius paskaito ir iš to pasidaro išvadas. Deja, po to, kai parašiau apie Odą ir Pareigą, kai jau enciklopedijos buvo išleista daugiau dvidešimt tomų, aš pradėjau suvokti, kad mano entuziazmas nieko neįaudina, kad mano žodžiai tėra tik balsas tyruose. Ar daug kas po tokio pojūčio ga-

lėtų susilaikyti nepuolęs į nusi-vylimą?...

Susilaikydami nuo didelio optimizmo ir tikėjimo savo tautiečių neužgesusia dvasia, vis dėlto, atsirėmę į statistiką ir kt. konkretūs duomenis, liudijanti mūsų gausumą ir gajumą, gal nesunkiai susitartumėm, kad Liet. Enciklopedija gali turėti mažiausia dešimt tūkstančių prenumeratorių. Visų pirma juk tai sava lietuviška enciklopedija. Tegu ji, dėl suprantamų priežasčių, negali aprėpti absoliučiai visų lituanistinių dalykų, bet jos duodama lituanistika yra tokia gausi ir taip rūpestingai paruošta, kad tokios pačios geriausios pasaulio enciklopedijos su žiburiu ieškodamas nerasi. Aiman, tos svetimos iki šiol apie mus arba labai mažai terašo, arba netiesą ir nesąmones sapalioja. Berods visai nesunku iš to pasidaryti logišką išvadą: sava enciklopedija yra ne tik mūsų tautos kelių kartų svajonė, bet didis kultūrinis laimėjimas, šviesios, susipratusios ir kultūringos tautos vizitinė kortelė. Jeigu tėvai savo dvasia dar nevisai atbuko, tai jie turėtų pagaltuoti, kad Liet. Enciklopedija puikiai tinka į dukters kraičio skrynį ir į sūnau atskirai sukurto šeimos židinio knygų spintą. Šitaip pro save pažvelgus į ateitį, 10.000 prenumeratorių nebūtų fantastinis skaitmuo, o realybė. Ir tą galėtumėm turėti čia, Amerikoje, kur Liet. Enciklopedija yra leidžiama. Deja, didysis veiklas neturi ir pusės to skaičiaus prenumeratorių! Dėl to mane dažnai nusmelkia gėda ir net tokis keistas klausimas pro akis prabėga: jeigu būtų surengtas tarptautinis konkursas, tai ar lietuviai nelaimėtų pirmos premijos už nesidomėjimą savo kultūros palaikymu ir ugdymu?

Aš nemėgstu tokių sugretinimų, nes žinau, kad žmogui kartais dera ir gero vyno taurę išlenkti, bet susidaro nemalonūs įspūdys, kad tūkstantį kartų lengvesniu rankos mostu mes išmetam 10 dolerių už degtinės butelį, negu tą pačią sumą už lietuvišką knygą. Tai tartum, liudija mūsų dvasinio alkio atrofiją, o drauge tai nėra mūsų gero ir garbingo elgesio pažymėjimas. Leidėjas p. J. Kapočius yra pažadėjęs su paskutiniu Liet. Enciklopedijos tomu paskelbti jos rėmėjų ir prenumeratorių sąrašą. Esu tikras, ne vienam mano broliui bus labai nesmagu į tą

(Nukelta į 5 psl.)

KAIP BUVO KOVOJAMA DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

K. S. KARPIUS

4. Milijono parašų įteikimas

Nors katalikai boikotavo Lietuvos Piliečių Sąjungos steigimą, sausio 5 d. paaiškėjo, kad Sąjunga jau turi apie 100 skyrių ir virš 4,000 narių.

Intrigoms prieš Finansinę Misiją augant, jos pirmininkas Jonas Vileišis paprašė misijos atstovus atleisti iš pareigų ir tą patvarkymą iš Lietuvos gavo.

Sausio 12 d. New Yorke įvyko Lietuvos Laisvės Paškolos stočių kolonijų atstovų suvažiavimas. Finansinė Misija, baigdama darbą, patiekė savo darbų apžvalgą: paškolos bonų parduota už \$1,610,000. Per Misiją aukų pasiūsta šauliams \$8,000; Lietuvos ginklų fondui \$55,000. Raud. Kryžiui apie \$14,000; našlaičių fondui \$900. Bendrai, Misijos veikimo laikotarpiu

visokių aukų Lietuvai gauta apie \$160,000. Giminės persiuntė per Misiją savims \$501,000. Vasario 15 Brooklyno tautininkai surengė išleistuves Finansinės Misijos nariams mjr. P. Žadeikiui ir kun. J. Žiliui. Katalikai nedalyvavo. Vileišis buvo įgaliotas likti Lietuvos atstovo pareigoms iki bus atsiųstas kitas.

Jono Vileišio raginamos, daugelis kolonijų minėjo Vasario 16-tą trijų metų Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Katalikai vis dar rengė savo "Lietuvių dieną", per šv. Kazimierą, kovo 4.

Katalikų griežtas nusistatymas panaikinti Lietuvos šaulius reiškėsi veik kiekviename žingsnyje. Kovo 6 d. grįžęs iš Lietuvos katalikų atstovas adv. K. Česnulis agitavo nepasitiki ir neremti Lietuvos šaulius.

Kovo 11 katalikų federacijos vadai savo posėdyje nutarė nepripažinti Jono Vileišio Lietuvos atstovu.

Kovo 22 paplito žinios, kad kovo 4 d. naujai užėmusio prezidento Hardingo kabinete palankiai kalbama apie Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių pripažinimą.

Jonas Vileišis, oficialiai pasveikinęs naują prezidentą, pirmą kartą gavo atsakymą kaip "Lietuvos Respublikos atstovas". Taip Valst. Departamento pradėti ryšiai su J. Vileišiu buvo ženklu, kad galvojama suteikti pripažinimą.

Gegužės 30-31 Vileišio kvietimu Washingtone įvyko dviejų dienų suvažiavimas, kuriame dalyvavo 146 veikėjai. Katalikai ir socialistai agitavo prieš tą suvažiavimą, ir jų dalyvavo tik keli stebėtojai. Suvažiavimo išrinkta delegacija (Dr. E. G. Klimas, jis sakė kalbą, kun. Jakaitis, J. Hertmanavičius, J. J. Elijošius, J. Skritulskas, A.

Ivas ir pora advokatų) iškilmingai inėšė i Baltuosius Namus prieš metus surinktą milijoną parašų, įrištų i 138 tomus, ir kartu iteikė prezidentui prašymą pripažinti Lietuvą. Prezidentas Harding. respublikonas, lietuvius palankiai priėmė, kas pradžiugino visus 146 dalyvius, nes tai buvo ženklai, kad Lietuvai pripažinimas bus suteiktas.

Birželio 4 iš Lietuvos atvyko V. Čarneckis, krikščionių demokratu skirtas atstovas i Jono Vileišio vietą Washington. Birželio 15 d. perdavęs naujam atstovui pareigas, Vileišis išvažiavo Lietuvon birželio 25 dieną.

Pabrėžtina apgailėti n a s įvykis, kad tuo pat laiku, kai socialistų "Naujienuos" skleidė pikta šūkį "Nė vieno cento Lietuvai!" J. Vileišį katalikai išlydėjo įvairiais kaltinimais, šmeižimais savo spaudoje, ir tautininku surengtose J. Vileišiui išleistuvėse nedalyvavo.

Greta visokių aukų Lietuvos rėmimui, greta pirmo šimtąkštantinių sumu akcijų bendrovių Lietuvai paremti, greta iš Lietuvos gausiai paplitusiems sroviniams ir labdariniams tikslams aukų rinkėjams, Lietuvai kovojant su bolševikais ir lenkais, birželio 21 d. paskelbta, kad tiesioginiai Lietuvos ginklų ir gynimo fondai suaukoti \$75,000. Lietuvos Piliečių Sąjunga surinko \$30,000.

Siuvėjas A. Strupas pagamino pirmutinę Nepriklausomos Lietuvos spalvų vėliavą, geltona, žalia, raudona, ir paskelbė kolonijoms aukų rinkimo lenktynes tos vėliavos laimėjimui. Lietuvos šauliams tuo būdu surinkta \$70,878. Vėliava teko Newarkui, N. J. kolonijai, daugiausia suaukėjusiai — \$9,372.

Iš Lietuvos atvykusių srovinių ir šiai organizacijai aukų rinkėju tarpe bu-

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

Kad ir negausi Windsoro Lietuvių Bendruomenė, tačiau ir šįmet ryžosi pasiimti atsakomybę suruošti IX-tąją Kanados Lietuvių dieną, kuri įvyks Windsore rugsėjo 1, 2 ir 3 dienomis. Tos šventės pasisekimas priklausys nuo mūsų pačių, kaip mes dalyvausim tos šventės programoje. Šventei ruošti komitetas, kurio pirmininku yra Mykolas Kizis, jau yra padaręs viską, kad atsilankę tikrai nebūtų apvilkti. Yra išnuomota puiki \$8 mil. vertės Cleary Auditorija, kurioje vyks didesnė šventės programos dalis. Tai moderniškias pastatas, visas gerai vėsinamas, turįs banketams kelias sales, įvairioms parodoms daugiau negu 20,000 kvadratinų pėdų patalpą, mašinoms pasistatyti sklypą, talpinantį apie 1200 mašinų, ir auditoriją, kuri turi 1206 vietas. Scena yra 80 pėdų platumo ir 40 pėdų gilumo. Apšvietimas ir akustika moderniškiausi, ypač ideali akustika, nes yra

įvesta "high fidelity sound system". Pakviestas ir Dainavos ansamblis su solistais, kurie giedos sekmadienį per iškilmingas pamaldas ir duos koncertą iškilmingo akto metu. Iš toliau atvykusiems yra rezervuoti viešbučiai, todėl kreipkitės pas poną E. Butavičienę tel. CL 6-8598 ir pas poną M. Kizį tel. CL 3-3406 arba pas LB Detroito Apyl. Valdybos pirmininką poną Vladą Paužą tel. TA 5-2933.

Dabar noriu painformuoti apie pačią šventės programą.

Šeštadienis, rugsėjo 1 dieną yra oficialiai miesto burmistro M. J. Patrick paskelbta Lietuvių Diena Windsore. 1 val. p. p. dailės parodos atidarymas Cleary Auditorijoje, kuri tęsis visos tris dienas. Dalyvauja mūsų žymūs menininkai iš Kanados ir Amerikos. 2 val. p. p. sporto šventės atidarymas Jackson parke. Bus lauko teniso ir futbolo rungtynės. 6 val. vakaro susipažinimo vakaras-balius Cleary Auditorijoje. Įėjimas suaugusiems \$2.50, o studentams ir moksleiviams \$1.50. Pažymėtina, kad Lietuvių Dienos metu įvyks lietuvių studentų suvažiavimas, studijuojančių Kanados ir JAV universitetuose.

Sekmadienis, rugsėjo 2 dieną. 12 val. 15 min. uždėjimas vainiko prie žuvusių karių paminklo, Giles ir Quellerie gatvių kampas. 12 val. 45 min. iškilmingos pamaldos su "Ecce Sacerdos" St. Claire R. katalikų bažnyčioje, kur mišias celebruos vietos vyskupas G. F. Carter, o pamokslą sakys vysk. V. Brizgys. Pamaldų

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915

6907 Superior Avenue

Cleveland 3, Ohio

Henderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberkis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išleina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laičūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

KADA VYNUOGĖS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Už tat prezidentas, nesitikėdamas paramos kongrese, turėjo kreiptis į tautą. Jis visų pirmą ją nuramino, kad ūkinė padėtis vis dėl to nėra bloga, dėl ko niekas ir neabejoja, tačiau iš kitos pusės jis konstatavo, kad ji vis dėlto galėtų ir turėtų būti geresnė. Tam reikalui vyriausybė pasiūlęs mokesčių sumažinimą drauge su mokesčių sistemos reforma, kuri turėtų įsigalioti sekančiais metais. Tarp prezidento kalbos eilučių galima lengvai įžiūrėti grąsinimą, kad jis padės per ateinančius rinkimus tik tiems demokratų kandidatams, kurie pažadės paremti jo programą. Iš viso, visa kalba turėjo aiškų rinkiminį propagandos pobūdį. Prezidentas žaidė statistiniais daviniais taip, kaip jam tiko. Sakymai, daugelio konservatyvių žmonių baimei dėl valstybės skolų didėjimo nuraminti, jis kalbėjo tik apie nuošimčius, kuriuos sudaro valstybės skolos turint galvoje vis augančią viso krašto turtą vertę. Tas nuošimtis mažėja, nors skolų bilijonai didėja. Taip pat jis labai laisvai apskaičiavo visas pajamas už parduotas gerybes ir patarnavimus, rasdamas, kad jos yra 10% didesnės. Jei tuos nuošimčius apskaičiuotumėm turėdami galvoje padidėjusį gyventojų skaičių, jie būtų žymiai mažesni.

Prezidentas tarp kitko paminėjo Europos ūkinės ekspansijos pavyzdį, nutylėdamas tačiau faktą, kad Europos ūkis pergyveno atkūtimą po to, kai jos kraštų vyriausybės grįžo prie klasiško kapitalizmo sistemos, sumažindamos iki minimumo valstybės įsikišimą į ūkio reikalus. Tas ypatin-gai ryškų Prancūzijoje ir iš dalies Italijoje, kur iki Europos 'Bendrosios Rinkos' įsteigimo pramonininkai nuolat sėdėjo ministerių priekambariuose, prašydami valstybės subsidijų ir muitų užsienio gaminams padidinimo. Dabar, valstybės subsidijas panaikinus ir rinką išplėtus, jie užsidedę tokia konkuruojančia kapitalistine dvasia, kad jų kraštai pergyvena iki šiol negirdėtą ūkinį klestėjimą. Tuo tarpu kaip ten, Europoje, kalbama apie ūkio 'amerikanizaciją', čia vis daugiau kalbama apie didesnę valstybės kišimąsi į ūkinis reikalus arba 'europianizaciją', kuri pačioje Europoje nedavė gerų vaisių ir buvo pakeista 'amerikanizacija'.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ PARAMA - KRAUTUVĘ

ČIA GĖRIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Wiskey Full Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambasador Vermouth 5th \$0.98

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

**5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS**

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės
valdžios agentūrą.

**KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS**

**ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.**

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Bishop 2-1397

AKLAS AKLĄ NETOLI TENUVES

Vienas reikšmingiausių šių dienų mūsų išeivijos gyvenimo reiškinių yra jaunojo lietuvių ugdymas. Jaunojo, kurio brendimas vystėsi kartu su bekintančiomis gyvenimo sąlygomis, jo būdas formavosi keičiant gyvenimo kraštus, draugus ir aplinkos žmones. Ir jis, augdamas tose gyvenimo aplinkybėse, su-brendo tokiu, jog nėra jėgos, kuri galėtų palaužti jo tautinį tvirtumą, nėra kliūtis, kuri sutrukdytų ar sukeltų jo sąmonės abejones dėl savo tautybės.

Toks yra jaunas išeivijos lietuvis, gimęs dar savo tėvų žemėj, ten gimtosios kalbos išmokęs ir, ant motinos rankų iš-neštas per visus karo pavojus, jau spėjo ramiai ir pastoviai įsi-kurti kuriame nors laisvame krašte.

Jis toks yra, tokiu liks tik sau, bet jei nejudės, jei to idea-lizmo neskleis ir tuose, kurie patys nesistengia ar nesuvokia savo tautinės paskirties, tai neilgai jais teks didžiutis.

Tautiniam judėjimui reikštis išeivijoje yra vienintelė vie-ta — lietuviška organizacija, kurioje tačiau, paskutiniu laiku daugiausia dėmesio, energijos ir pastangų dedama ne kovai su mūsų tautos priešu, ne jaunimui įtraukti į lietuvišką veiklą, bet kovai pačių su savim ir visa tai vyksta nesuprantamoji įtam-poj, su didelių nepasitikėjimu viens kitam.

"Užuot besisalsinant "pergale" prieš savo vienmintį, argi ne-geriau būtų sukoncentruoti visas dvasines jėgas ir kūno ener-giją veiklai už lietuviųbės išlaikymą, už tradicijų ir kultūrinės pažangos įskiepijimą jaunoje kartoje, už aukštųjų idealų įgyven-dinimą mūsų gyvenime?" — teisingai pastebi Draugas 1962 m. birželio 4 d. numerį.

Dabartinė mūsų organizacijų veikla primena anuos laikus, kada tautinės minties ideologai savo veikla ir plunksna kovojo su lietuvių negerovėmis, ką vaizdžiai apibūdina prof. M. Bir-žiška savo veikale Lietuvių Tautos Kelias II t., 153 psl., kur jis tarp kitko rašo:

"Viltyje gyviausia ir gambiausia plunksna priklausė J. Tu-mui-Vaižgantui, o visuomenei kelią rodė ypač A. Smetonos straipsniai... Jis stengėsi iš viso nustatyti lietuviškąją poziciją politinių ir visuomeninių klausimų atžvilgiu, rezidavo visuome-nės nusistatymą Dūmos ir valdžios atžvilgiu, reikalaujamas, kad mes nebūtume aklu įrankiu maskoliškųjų partijų ar len-kiškųjų reikalų, tik kad rūpintumės vien savais lietuviškais rei-kalais, veikume vadovaudamasi *tiktai savo tautos gerove* ir sveiku savo protu.

Smetonos rezonuojantieji straipsniai ne tik nustatė "Vil-ties" kryptį, bet ir davė tvirtą pozicinį toną, kurio labiau ar mažiau laikėsi ir kiti "Vilties" bendradarbiai ir kuris ėmė veikti vis labiau atauštančią nuo revoliucinio įkarščio visuomenę".

Mūsų pareiga lenkti galvas pagerbiant jų atminimą ir veikti taip, kad bendras darbas sutelktų gretas ir visų narių aktyvius įsitraukimas į organizacijos veikimą, savo sumanymais, inicia-tyva, savo pavyzdžiu ir darbu įneštų mūsų organizacijai naujos dvasios, naujų metodų pritaikytų laiko reikalavimams.

"O neapykantos ir nesantaikų kėlėjai yra savotiškai akli ir negali būti vada! visuomenėje, Kristaus žodžiaisariant, jeigu aklas aklą ves, tai abu du įkris į duobę", anot to paties Draugo žodžių autoriaus V. Rim.

Tenka išgirsti net vadovaujančių asmenų tarpe, kad politika yra nešvarus dalykas. Gaila, kad jaunimui panašiai pristatoma ir ideologija. Jei tokiu nusistatymu vadovausimės, tai laisvą pasaulį greit užvaldys komunizmas, kurio pedagogai sampro-tauja, jog norint išauklėti gerą komunistą — reikia, kad vaikas greta pirmojo žodžio "mama" mokytųsi tarti ir žodį "partija".

Betgi kiekvieno piliečio dalyvavimą valstybiniame gyve-nime jau galime vadinti politika. Kas iš mūsų šiandien netrokšta savo tėvynei laisvės ir nepriklausomybės, tas gali sakyti, jog jis nesidomi politika.

Kaip kiekviena lietuviška organizacija išeivijoje rūpinasi Lietuvos išlaisvinimu, taip ji kartu dalyvauja politikoj, nežiu-rint ar yra socialinė fraternalinė, profesinė, prekybinė ar poli-tinė ir kaip kiekviena iš jų rūpinasi organizacijos tęstinumu, kuris įmanomas tik jaunasias jėgas ir narių eiles įtraukiant, taip ji negali apsieiti be jaunųjų ideologinio susipratimo. Tuo ypač netenka abejoti Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos nariams, kurios įstatų 3-me straipsnyje pabrėžiama, jog Sąjunga sten-giasi skiepyti savo narius ir apskritai visuomeniniam veikime:

a. pasiaukojimą ir pirmenybės teikimą BENDRIESIEMS TAUTINIAMS REIKALAMS,
b. solidarumą ir ORGANIZACINĘ DRAUSMĘ VIEŠAME VEIKIME.

Emilija Čekienė

KUR PRALEISTI ATOSTOGAS?

PENNSYLVANIJOS POCONO KALNAI

Tik čia galėsite pamatyti visa gamtos grožį, rasti ramybę ir gerą poilsį, kuris po sunkaus visų metų darbo, kiekvienam yra labai reikalingas.
Echo Valley Lodge.

Tai vieta, kurioje Jūs su ar be šeimos, lietuviš-koje vasarvietėje praleisite laiką, kuris ilgai pasi-liks Jūsų maloniuose prisiminimuose; kartu suteiks Jums poilsį, ramybę ir lietuvišką aplinkumą.

Echo Valley Lodge Jūs rasite be poilsio, puikų restoraną, erdvius atskirus ir patogius kambarius su visais patogumais ar tai viengungiui ar su šeima, puikią teniso-krepšinio aikštelę, gerą lietuvišką maistą ir malonų patarnavimą.

Echo Valley Lodge be viso kito, po-ilsio ir žaidimų, Jūsų patogumui ir patarnavimui yra puiki didelio tipo maudyklė (swimming pool) su nuo-savu mažu ežeruku ir 20 akurių puikaus miško.

Priimami užsakymai taipogi vestuvių puotoms, iškylos, organizacijoms ar pavienėms grupėms.

Echo Valley Lodge atidaroma nuo nuo liepos 4 dienos ir veiks per visus išstisus metus.

Lietuviai savininkai **Julius ir Elena Garmai** visus maloniai kviečia atvykti. Iš anksto kreiptis:

**ECHO VALLEY LODGE,
Echo Lake, Pa.
Telephone: Stroudsburg 424-1920**

Zarasai, Lietuvos "Šveicarijos" sostinė. Nuotrauka daryta 1960 metais.

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

KOVA PRIEŠ KOMUNIZMO PRAKTIKĄ IR DOKTRINĄ

Ancis Donėla

Gegužės ir birželio DIRVOS

numeriuose 53 ir 68 B. K. Nau-

jokas reiškia nuomonę, kad A.

Nasvyčio teigimas, jog tik ko-

munistinėje santvarkoje pagy-

venusieji supranta komunizmą,

nesąs tvarkoje, nes tas "mus

ne su komunizmu supažindino,

o sukėlė tik labai įtikinančią

pagrįstą baimę ir neapykantą

į komunizmą žengimo" bū-

dams bei metodams..." Pagal

Naujoką išeitų, kad prievarta

įvykus mūsų pažintis su ko-

munizmu nėra jokia pažintis su

komunizmo doktrina. Tam esą,

nebuvo progos Nepriklausomoj

Lietuvoj, o okupantai per vie-

nerius metus irgi nesusėję

mus su doktrina supažindinti.

Tad prašosi išvada, kad Nau-

jokas nori pasakyti, jog ta be

galo karti komunizmo tikrovės

piliulė būtų buvęs mums daug

priimlesnė, jei, lyg tas sun-

kiai sergąs ligonis, žinotumėm,

kad tai vaistai ir kad mes

esame nuo ko tai gydym. Mū-

sų komunizmo doktrinos nepa-

žinusių gerklės užsilikęs be

galo bjaurus kartumas, sukė-

lęs "tik labai įtikinančiai pa-

grįstą baimę ir neapykantą į

komunizmą žengimo" būdams

bei metodams". Jei būtų mėm

pažinę komunizmo doktrina,

tai matomai tie "į komunizmą

žengimo būdai ir metodai" ne-

būtų buvę tokie kartūs. Va-

dinas, tik mūsų ignorancija su-

kėlė tą kartumą. Kad gydy-

mas reikalingas, Naujokas, at-

rodo, neabejoja, nes visas ka-

pitalistinis pasaulis serga, tai

ir komunizmas kaip vaistas

"atsirado dėl tikrovėje buvusių

ir žymia dalimi tebesančių

priežasčių." Belieka tik įsi-

tikinti, kad komunizmas kaip

vaistas arba yra geras — rei-

kia tik išanalizuoti komunizmo

doktriną, arba tas vaistas ne-

geras, tai tada *teoretiškai pro-*

dyti, kodėl jis negeras, bet kad

tie, kuriems tas vaistas jėga

buvo į gerklę įpilta liko su

išplyktom gerklėm, tas reikš-

mės kaip ir neturi... Mūsų

gerklų išplikinimas komuniz-

mo vaistais "siekia jau gero-

kai tolstelėjusią praeitį. Tai ir

kaip liudiotų mūsų vertė kitų

akyse negali būti tokia aukšta

kaip mums patiems galėtų at-

rodyti."

Anot Naujoko: "Komuniz-

mas yra doktrina, idėjų siste-

ma, siekianti tam tikro idealo,

kuris vieniems patrauklus, ki-

tiems ne. Jis atsirado dėl tik-

rovėje buvusių ir žymia dalimi

tebesančių priežasčių. Jis pa-

grįstas tam tikrais samprotai-

vimais ir įsitikinimais. Pažinti

komunizmą, tai pažinti tų idėjų

turinį, jų motyvus, jas pažadi-

nusias priežastis, pažinti pro-

blemas, kurias tomis idėjomis

užsidedusieji mano išspręsti."

Taip apžvelgęs kovos su ko-

munizmo doktrina problemas,

Naujokas tvirtina, kad: "Ko-

tada, kai jai pasipriešinantieji

yra gerai su ja susipažinę, ją

kritiškai įvertinę, suradę jos

klaidas ir suradę geresnių at-

sakymų į tuos painius klau-si-

mus." (Pabraukimai mano A.

Donėla).

Tarsime paties Naujoko

klausimu: "Argi tikrai taip?"

Gal ir būtų "taip", jei Naujo-

ko vadinamoji "kova prieš ko-

munizmą" iš pasaulinės are-

nos būtų perkelta į debatuo-

jančią ekspertų - intelektualų

draugiją, kurių vieni doktriną

gintų, o kiti ją kritikuotų. Se-

kant toliau Naujoko siūlymą,

būtų galima prieti tokios iš-

vados: jei komunizmo eksper-

tai-gynėjai teoriją apgintų, tai

tada jos viršus, jei priešininkai

ją sukritikuotų, tai jie kovą

būtų laimėję.

Komunizmo gynimas ir kri-

tikavimas pasaulinėje arenoje

eina visą laiką; iš abiejų pusių

prirašyta tūkstančiai veikalų.

Žinoma, laisvieji komunizmo

gynimo ir kritikavimo debatai

galimi tik Vakarų pasaulyje,

bet ten kur komunizmas val-

džia yra paėmęs į savo ran-

kas, pripažįstamas tik komu-

nizmo doktrinos liaupsinimas.

Man atrodo, kad visa dalyko

esmė glūdi tame, kad *komu-*

nizmo doktrina, kaip ir visos

utopinės doktrinos, teorijoje

gali atrodyti ir daug kam at-

rodo patraukli, bet praktikoje

sunkiai duodasi įgyvendinama.

Ne vienas toks komunizmo

doktrinos studentas ir pseudo-

intelektualas susižavi utopinė-

mis ateities pasaulio grožybė-

mis ir, susipažinęs su socialinių

teorių labirintuose, atitolsta

nuo realybės. Tokių "komuniz-

mo studentų" yra pilni Vaka-

ry pasaulio universitetai, kole-

gijos, gimnazijos ir net tūk-

stančiai debatuojančių draugi-

jų. Mūsų jaunimui irgi tenka

su tokiais "studentais" susi-

durti. Tad nieko nebūtų ste-

bėtino, jei jau dabar yra ir

ateityje bus simpatiška žiu-

rinčių į komunizmo doktriną,

nežiūrint fakto, kad jų tėvai

turėjo trauktis nuo jos įgyven-

dinimo.

Komunizmo santvarkoje pa-

gyvenusieji žinome, kad *prak-*

tiškoji pusė ir yra pati didžioji

komunizmo doktrinos silpny-

bė — ji be brutalaus prievartos

nesiduoda įgyvendinama ir be

visuotino teroro negalėtų išsi-

laikyti. Jeigu žmogus būtų tik

mechaninis junginys, tai ji bū-

tų galima pagal reikalą nure-

guliuoti lyg laikrodį, kad jis

tiktų į visus komunistinės teo-

rijos niuansus. Mes esame liu-

dininkai kaip tik tos praktiš-

kosios komunistinės doktrinos

įgyvendinimo silpnybės, kuria

jos įgyvendintojai bando pa-

slėpti už geležinės uždangos,

už Berlyno sienos ir panašiai.

Tie dalykai kaip tik ir griauia

komunizmo doktriną, nežiūrint

kiek graži ji beatrodytų teori-

joje. Kas iš tos komunizmo

doktrinos teorijos, jei jos prak-

tiškasis vykdymas mūsų pla-

netoje yra virtęs tikroju pra-

garu žemėje. Kas man iš tos

teorijos supratimo, jei esu liu-

dininkas, kad komunistinės

santvarkos įvedimo sąskaiton

1940 m. liepos 11-12 naktį šeši

šimtai Lietuvos inteligentų bu-

vo sugrūsti į kalėjimus, jei nuo

pat enkavedistų armijos atsi-

radimo Lietuvoje pradėjo kas-

nakt žmonės dingti, jei 1941

m. birželio mėn. dešimtys tūk-

stančių Lietuvos vyrų, moterų

ir vaikų buvo sugrūsti į gy-

vulinius vagonus ir išvežti į

Sibirą nežinomam likimui.

Anot Naujoko išeitų, kad ge-

riaiau apie tai neturėčiau aim-

nuot ir skūstis amerikiečiams,

nes tą pergyvenęs esu šališkas

JAUNIMO PARENGIMAS LIETUVIŠKAM DARBUI (2)

ADELAIDĖS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITGALIO MOKYKLA

Lietuviškumas išliks neišblėsęs, tautinis gyvybės pulsas nesiliaus tvinksdamas, tautinis individualumas nepraras nė vieno savo bruoželio, lietuviybei išlaikyti visi pavojai bus tik vieni niekai ir t.t., įeigu priaugančioji karta mokės tėvų žodį ištarti ir neužmirš kas yra Lietuva tėvynė mūsų.

Visas šias teisybes jau prieš 13 metų žinojo kun. dr. Jutulius ir todėl, pasitelkęs pedagogą Ivošką ir subūręs tokių pačių, kaip jiedu, entuziastų pasišventėlių pulkėlį - Levickienę, Milaknienę, Paliulienę, Čepiausą, Gričių ir tuoj prie jų prisijungusią Zamoiskienę - pasiryžo išlaikyti lietuviybę priaugančioje kartoje (ėmė lietuviškai mokyti vaikus pažinti savo tolimąją tėvynę).

Taip 1949 m. pabaigoje gimė Adelaidės Lietuvių Bendruomenės Savaitgalio Mokykla, Ivoška dabar bus pirmutinis jos vedėjas, o kiti išvardintieji pasišventėliai - pirmieji mokytojai. Mokinių susirinko virš 30 ir visi prisiglaudė šv. Juozapo bažnytelėje bei po jos stogu esančiame kambaryje, kurį tuomet iškilmingai vadindavome sale. Vėliau kun. dr. Jutulio rūpesčiu mokykla gaus išsinuomoti Convent of Mercy, Angas St., patalpas. Ir taip neš skurdžią kampininko dalį, kol pagaliau atsikvėps visiems laikams pastoviai įsikūrusi savuose Lietuvių Namuose.

Galimas daiktas, kad beišeškodamas mokyklai patogesnio kampos arba besistengdamas išsiderėti lengvesnes nuomos sąlygas, kun. dr. Jutulius austrų akivaizdoje anuomet bus jį kartais pravardžiavęs australams lengviausiai suprantamu Sunday School vardu. Tačiau jei jį paklaustume tuometinio vedėjo ir mokytojų apie šios mokyklos pobūdį ar teisinį steigimosi pagrindą, tai jie jums atsakys: pagrindas - gyvy-

A. MAŽELIS

binės būtinybės, o pobūdis - lietuviškas, bendruomeninis.

Slinko metai. Visas dešimtmetis ramaus, kūrybingo ir kieto darbo.

Pirmuosius mokytojus, atidavusius bendruomeninei pionierišką pasiaukojimo duoklę, pakeitė kiti pasišventėliai. Dangelio iš pirmųjų jau nebeturime savo tarpe: Vincas Čepiauskas - mirė, Milaknienė ir Gričius - emigravo. Ir pats mokyklos tėvas kun. dr. Jutulius, nelyginant tas Amžinasis Žydas Ahasveras, nenustigęs vietoj, turėjo iškelti.

Mokyklai švenčiant dešimtmetį jis rašė: "Man nepaprastai džiugu, kad mokykla ne tik gyvuoja, bet plečiasi, tobulėja ir jau yra įžengusi į savus Lietuvių Namus. ... noriu pareikšti širdingiausią padėką visiems, mokykloje dirbusiems ir dirbantiems mokytojams, susipratusiems tėvams ir visai Adelaidės Lietuvių Bendruomenai."

Pionieriaus Ivoškos vieton stojo pastovus, nepajudinamas ir tvirtas kaip uola Statnikas. Jo paunksmėj mokykla jau ištisą dešimtmetį išleidžia kasmet po būrelį jaunuolių, lietuviybės skiepais apsaugotą nuo nutautėjimo raupų.

Skiepy veiksmingumas jau visiškai patikrintas: džiaugdamiesi ir sulaukę kvėpavimo, stebime buvusius mokyklos auklėtinius, galvotrukščiais skubančius pasiūlyti lietuviškam reikalui geriausią, ką jie turi, ir tuo pačiu įsijungti į lietuvišką bendruomeninį darbą (Martinkutė, Maželytė, Radzevičiūtės, Valčiukaitė, Straukas, jr., Lapšys jr., ir daug kitų). Net pati mokykla jau naudojasi buvusių auklėtinių talka (Danutė Jasutytė, Virginija Brazauskaitė).

Netruks ateiti laikas, kada jie visiškai užvaduos daugelį mūsų, išsekusių, senstančių ir susidė-

vėjusių.

Šalia pagrindinio užsiėmimo, t.y. šalia programų naštos ir pamokų prakaito, lituanistines žinias bekraunant į mažųjų lietuvių galvelės, mokykla nuo savo paskirties nenutolsta to paties tikslo siekdama dar ir kitomis priemonėmis, daug populiariesnėmis tų mažųjų tarpe. Tai sceniniai parengimai mokslo metų užbaigimo progomis dvieji mokytojų, broliams Neverauskams, sutartinai veikiant. Vienas iš jų (Vytautas), panaudodamas liaudies pasakas, pagamina "skriptą", o antras (Jonas), panaudodamas visus iki vieno savo studentus, tą Vytauto pasaką visų adelaidiškų - didelių ir mažų džiaugsmui įkūnija scenoje. Šitos brolių simbiozės dėka esame matę Snieguolę su Nykštukais, Pelenę ir Užburgtą Karalystę.

Kaip jau sakytą, nutekėjo dešimts ramaus ir kieto mokyklos darbo metų. O li-taisiais (1960-taisiais) ramieji vandenys staiga susidrumstė. Šiandien mums jau nebeatrodė, kad toji audra tikrai buvo verta to tulžies raišo kiekio, kuris tada iš visų pusių buvo taip gausiai lietas. Kalno papėdėje stovėdamas, negali spręsti apie jo aukštį. Tam reikia nuotolio, perspektyvos. O iš 2 metų perspektyvos anie įvykiai, kad ir kokių prisiminti, bet jau nebetokie reikšmingi beatrodo. Juoba, kad jų pasekmėje kai kas net gero buvo laimėta. Na, bet paklauskime, kaip buvo.

Prieš šešetą metų Adelaidės lietuvių nusipirko kuklų pastatą už 6 1/4 tūkstančius svarų. Be atvangos jį lopydami, taisydami, plėsdami, didindami, gražindami ir vis aukodami sekančius nesibaigiančius tūkstančius jį pavers į svajotuosius Lietuvių Namus. Taigi namus, ačiū Dievui, turime. Bet bažnyčios neturime. Visi suka galvas, kaip čia savą lietuvišką bažnytelę įsita-

sius. Pačiame šito galvosūkio neišsprendžiamume amžiną atilšvėlonis kun. Juozas Kungys vieną dieną susišaukia tautiečius ir praneša: liaukitės rūpėnėsi, bažnytelę gausite. Būsimoji tautinė parapija pigiai užpirkė didžiulius rūmus, kuriuose ir koplyčiai įsirengti vietos užteks. Tik nepašykštėkite pinigų ir darbo aukos. Židri tautiečiai: rūmai ištikro nemaži ir netaip jau brangūs, bet tokioje baisioje būklėje, kad darbo ir tūkstančių tai jau nemažai reikės į juos sukišti. O be to, teisinė pusė ne visiems aiški. Kas gi bus tikrasis jų savininkas? Ir Lietuvių Namų aukotojai įširdo kaip? Dar vieni namai? Ar, prieš perkdami pasitarėte, ar atsiiklausėte mūsų noro? Koplyčios norime, bet rūmų - ne. Tepasiklauskite namams neaukosime!

Bendruomenė suskilo. Didžioji jos dalis pasiliko Lietuvių Namuose, o mažesnioji - nuėjo į naujai pirktuosius, kuriuos vėliau pavadino Katalikų Centru. Ši mažesnioji tautiečių dalis, parodžiusi neįtikimą darbštumą, susiklausymą ir dosnumą, nupirktuosius griuvėjus paverė į imponantiškus rūmus, kuriuose įrengė jaukiai šventojo Kazimiero koplyčią ir gausybę erdvių kambarių. Bet aukos dedamos netam, kad kambariai stovėtų tušti.

Čia ir pradėjo drumstis ramieji mūsų mokyklos vandenys. Kapelionas vieną dieną nelauktai pasikelbė mokyklą perkelti iš Lietuvių Namų į Katalikų Centrą. Kilo triukšmas, užvirė tulžingi ginčai, vos ne į atlapus vieni kitiems ėmė kibti. Mokinių tėvai, mokyklos vedėjas su mokytojais ir didžioji bendruomenės dalis su valdyba priešakyje griežtai pasipriešino, ir mokykloje, pasilikusioje Lietuvių Namuose, darbas vėl pasuko ramia gilių upės tekme.

Bet kambariai Centre nepasiliks gi tušti stovėti. Ir nelauktai prasidėjusioji niuri drama ties šituo tašku netikėtai išsiriša į laimingos pabaigos atomazgą: tuščiuose kambariuose Katalikų Centras 1960.X.I. įsteigė mums antrą mokyklą.

(Bus daugiau)

KOVA PRIEŠ...

(Atkelta iš 3 psl.)

je santvarkoje, tiek už jos ribų gyvenantiems, diena iš dienos per spaudą ir radiją kalama apie nepaprastus komunistinės santvarkos laimėjimus, apie tos santvarkos begaliniai didelį pranašumą prieš pelnų ir išnaudojimo parentą kapitalistinę santvarką. Kad lengviau būtų galima suvilioti ir į komunistinį bučį įvairių daugiau teoretikų komunistinio doktrina susižavėjusių naujovėlių. Žiaurus komunistinio gyvendinimo metodai turi būti ir yra griežčiausiai slepiami nuo už komunistinio santvarkos ribų gyvenančių, kurie tikrovės patikrinti negali. Gyvenimas rodo, kad komunistinės

santvarkos įgyvendinimas ir palaikymas galimas tik draconiškais metodais. To viso liudininkai pirmoje eilėje yra tie, kurie komunistinėje santvarkoje pagyveno, nežūrint ką apie tai besakytų šimtai tūkstančių knygų ir teoretikų. Jau daugiau kaip keturius dešimtys metų Rusijoje veikia komunistinė santvarka, dauguma jos gyventojų kitokios santvarkos ir nežino, bet ar žmogus toje santvarkoje pasikeitė gerojoni pusėn, kaip komunistinio teoretikai to tikėjosi? Atrodo, kad ne, nes kitaip negi reikėtų vartoti šaudymo me-

todus spekuliantams naikinti. Vadinasi, jie ir "idealioje" komunistinėje santvarkoje atsiranda ir užauga. Net ir okupuotoj Lietuvoj šiomis dienomis sušaudyti du matomai nebepataisomi komunistinės santvarkos griovikai-spekuliantai: Moišė Cukermanas ir Antanas Šakalis. 1961 m. liepos 1 d. dekretas nustato mirties bausmę spekuliuojantiems svetima valiuta.

Na, bet pabandykime bent prabėgom "sukritikuoti" vieną kitą populiareesnį komunistinio doktrinos dėsni.

(Bus daugiau)

GERIAUSIAI PAILSET PER ATOSTOGAS

Gražiausioje lietuviškoje vasarvietėje
CAPE COD, Mašs.

JANSONŲ VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. GA 8-8425.

RUGPIŪČIO MĖN. DAR YRA LAISVŲ
KAMBARIŲ.

Kreiptis Audronė — Jansonas, 87 East Bay Rd.,
Osterville, Cape Cod, Mass.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią
SSSR dalį. Licensed by Vneshepoštorg

SIUNTIMINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS
— GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų
materijaliams ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutuopyte nei per-
kant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siunti-
nimams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemo-
kamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrių:

• ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
• BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
• BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
• BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
• BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
• CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
• CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street WA 5-2737
• CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
• DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
• GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N.W. GL 2-2556
• HAMTRANK, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
• HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Avenue CH 6-4724
• IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
• YOUNGSTOWN 3, Ohio, 21 Fifth Ave. RI 3-0440
• LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. ... AN 1-2994
• LAKEWOOD, N. J. — 126 4th Street FO 8-8569
• NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
• NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
• NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
• NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
• PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
• PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
• PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
• PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street HU 1-2750
• SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
• WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
• WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
• VINELAND, N. J. — W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.
Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

4 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

Vertė J. P. Palukaitis

(52)

Reinoldas nieko nesakė. Kad pulkininkas Hidas pamirėjo AVO kankinimų kameras, tai teturėjo tiek maža atsitiktinumo, kiek aplinkybė, kad jis tam brutaliam sadištui davė laisvas rankas. Hidas ėjo su šaltu apskaičiavimu, bandydamas nustatyti, kaip Reinoldas reaguos ir kokių būdų jį paveikti. Jis tesidomėjo tik tuo, kaip trumpiausiu keliu pasiekti tam tikrą tikslą, ir įeigu jis įsitikintų, kad brutalus smurtas Reinoldo atveju reiškia tuščią laiko eikvojimą, jis mestų jį ir ieškotų kito metodo. Hidas sudarė įspūdį žmogaus, kuris buvo pavojingas, piktai gudrus, tačiau sadizmo jo veide Reinoldas negalėjo įžiūrėti.

Hidas mostelėjo vienam iš savo žmonių.

— Nueik iki galo gatvės — ten yra telefonas. Paskambink ir pasakyk, kad tuoj atsiųstų uždarą sunkvežimį. — Jis šypsodamasis žvilgtelėjo į Reinoldą. — Deja, mes negalėjome mašinos pastatyti ties šiuo namu. Būtų iš karto iššaukusi tamtos įtarimą, ar ne, kapitone Rei-

noldai? — Jis žvilgtelėjo į laikrodį. — Mašina turės atvykti po dešimties minučių, ilgiau tikrai neužtruks, tačiau tą dešimtį minučių mes galėtume užpildyti prasmingu užsiėmimu. Aš galiu įsivaizduoti, kad kapitonas Reinoldas domėtusį paruošti pranešimą raštu apie savo paskutiniojo meto veiklą — ir pasirašyti. Bet, savaime suprantama, tai turi būti faktų rinkinys, o ne kokia romantiška fantazija, kapitone Reinoldai. Įveskite jį.

Jis buvo įvestas į kambarį ir turėjo sustoti prieš stalą, už kurio atsisėdė Hidas ir taip nustatė lempą, kad ji spigino veidą iš mažesnio, negu metras, atstumo.

— Dabar norime mes pasakoti, kapitone Reinoldai, o po to norėsime pasakojimo tekstą palikti dėkingam ateities pasauliui — arba bent liaudies tribunolui, kuris su tamta atlikti tvarkingą procesą. Bandymas apgadinėti arba laimėti laiko niekur nenuves. Tik skubiai prisipažindamas tai, kas mums jau ir taip žinoma, gali dar eventualiu atveju išgelbėti savo gyvybę — mums būtų maloniau, kad galėtume išvengti tarptautinio incidento. Ir mes žinome viską, kapitone Reinoldai, tikrai viską. — Jis papurtė galvą, kaip tas, kuris pavėluotai kuo nors nustemba. — Kas galėjo pagalvoti, kad tamstos draugas, — jis plaukštelėjo pirštais, — na, kaip jis vadinas, tas bernas su strėnomis, kaip drabužių spinta, kad jis taip lengvai viską išpasakos. — Jis išsitraukė iš stalinės popieriaus lapą, ir Reinoldas galėjo matyti, kad jis buvo prirašytas. — Kiek netvirtas braižas, kas nepaprastomis aplinkybėmis yra suprantama, tačiau pakankamai aiškus — nemanau, kad teisėjui bus per daug sunkumų jį iššifruoti.

Nepaisant aštraus dūrimo šone ir skausmo jo sumuštose, sutinusiose lūpose, Reinoldas pajuto, kaip jį užliejo palengvėjimo banga, ir jis išspiovė kraują ant grindų, kad paslėptų savo veido išraišką. Nes dabar jis žinojo,

kad niekas nekalbėjo, nes AVO nė vieno jų nepagavo. Vienas šnipų greičiausiai matė iš tolo Sendorą, kai jis dirbo garaže, bet arčiau prie Janscio ir jo žmonių jie nepriejo.

O Sendoras žinojo permaža, kad galėtų Hidui papasakoti, ką tas norėtų žinoti. Ir be to, jie tikrai būtų pradėję ne nuo Sendoro, jei būtų sugavę merginą ir Imrę. Ir Hidas nebuvo panašus į tokį, kuris užmirštų žmogaus pavardę, ypač, kad tą pavardę būtų sužinojęs dar tą patį vakarą. Be to, buvo visiškai neįsivaizduojama, kad Sendorą būtų galima priversti kalbėti, panaudojus smurtą; o kitokiam metodu nebūtų užtekė laiko. Reinoldas trumpai žvilgtelėjo į lapą, gulintį ant rašomojo stalo, ir lėtai apsidairė kambaryje. Jam atrodė abejotina, ar ir sienos būtų išlikusios, jeigu būtų buvę bandyta šiame kambaryje Sendorą priversti kalbėti.

— Siūlau tamstai pirmiausiai papasakoti, kokių kelių čion atkeliavai, — tarė Hidas.

— Čion atkeliavau? — prabilo Reinoldas, kurio balsas sunkiai ir neaiškiai sklido pro sutinusias lūpas. Jis lėtai papurtė galvą. — Deja, aš nesuprantu ...

Jis nutraukė, pašoko šalin ir staigiai pasisuko — tokiu posūkiu, kad skausmas lyg aštriu peiliu nurėžė šoną: net toje neaiškioje tamsoje už ryškios lėmos, kur Hidas sėdėjo, jo akys sugavo, kaip Hidas staiga žvilgtelėjo šalin ir lengvai linktelėjo Kokui, ir tik po to jam paaiškėjo, kad Hidas to sąmoningai siekė. Kiekvienu atveju pavojingai stiprus kumščio smūgis, kurį Kokas buvo jam skyręs, prapirėdo šalia, tik aštri Koko didžiulio žiedo akies briauņa paliko siaurą įbrėžimą nuo smilkinio iki žando; tačiau puolęs milžinas buvo visiškai nusteibintas ir neprišidengęs, ir Reinoldo koja pataikė labai tiksliai.

(Bus daugiau)

AKIMIRKOS

Gasparas išėjo į kalnus

Bronys Raila

Kompozitoriaus J. Bertulio (kairėje) pirmininkavimo laikotarpyje, Gasparas Velička buvo priimtas nariu į Dailių Menų Klubą. Jis klausosi jo referato kritikos ir įvedimo prakalbos, kurią klubo vardu tarė B. Raila.

P. Jasiukonio nuotrauka

Jis buvo tik 55 metų. Ir jo jau nebėra...

Per keletą pastarųjų metų jį retkarčiais matydavome mūsų mieste. Anksčiau jį matydavo omahiečiai, dar anksčiau chigaciečiai, o prieš kokį tryliką metų ir brooklyniečiai.

Sotus ar pusbadžiaujantis, turįs pastovią tarnybą ar bedarbis, sveikas ar sirguliuojantis, — Gasparas Velička pasirodydavo žmonėse visuomet rūpestingai susitvarkęs, švairus, elegantiškas. Visuomet menininkas, aktorius, kažkaip vis toks tiesus, atletiškas, rimtas, gražus ir beveik išdidus.

Gyvendamas Chicagoje, jis buvo pradėjęs sunkiau negalvoti reumatizmais. Persikėlė kur sausiau, į Omahą Nebraskaje. Čia pasitaisė, bet vis nesijusdavo gerai. Tada atvyko, kur sausiausia ir daugiausia saulės — į pietinę Kaliforniją, į Los Angeles metropolį.

Pirmasis pusmetis čia jam buvo itin šurkštus, nes niekur negalėjo rasti darbo ir uždarbio. Bet visos sveikatinės bėdos pranyko, jis pasijuto sveikas, stiprus, kupinas kūrybinių polėkių. Pradėjo daug rašyti, jaunuosius scenos mėgėjus mokyti vaidybos, ruošti aukštesnio meninio lygio spektaklius.

Pagaliau, prieš trėjetą metų gavo pastovų darbą stambioje Hollywoodo filmų pramonės studijoje. Ne kaip aktorius, bet kaip dekoracijų ir scenovaizdžių įrengimo darbininkas. Čia pasijuto patenkintas, sudomintas ir kur jam sekėsi. Bedarbiavimo, pusbadžiavimo ir materialinių trūkumų laikai pasibaigė. Laisvalaikiais jis pertaisinėjo savo anksytesnius scenos veikalus, rašė naujus, rašė ir beveik baigė stambesnę memuarinį veikalą apie iliuzijų miestą Hollywoodą. Rengėsi naujiems pastatymams lietuviškoje scenoje ir...

Ir staiga jį sugriebė piktas, slapas priešas, prieš kurį žmonių mokslas dar neturi ginklo. Vėžys!.. Jis pirmiausia kibo Gasparui už gerklės, padarius sunkią operaciją, jis neišnyko, bet plėtėsi ir griebė plaučius. Po didelių poros mėnesių kančių Gasparas mirė rugpiūčio 7 d. vakare savo draugo baletų šokėjo Jaunučio Puodžiūno bute.

Už trijų dienų jį palaidojome Los Angeles Kalvarijos kapinėse.

* * *

Gasparą Veličką arti pažinau nuo pat žaliosios jaunystės, dar iš Kauno laikų, kada jis konservatorijoje buvo pradėjęs mokytis dainavimo (turėjo gražaus tembro baritoną), o vėliau baigė dramos teatro studiją ir pirmą kartą pasirodė režisieriaus Andriaus Olekos-Žilinsko vadovautame Jaunųjų Teatre "Dėdės Tomo trobelės" pastatyme. Vėliau mūsų keliai išsiskyrė, ir tik iš toliau, iš spaudos begalėjau pasekti jo vaidybinius žingsnius.

O jų buvo daug ir nuotykingų, šį pradžioje kuklų dramos aktorių išugdžiusių į stambaus masto mūsų teatro režisierių, kūrėjų ir scenos veiklų rašytojų. Ilgesnį laiką jis dirbo valstybiniame Klaipėdos teatre, ruošė radijo vaidinimus ir instruktuoją Klaipėdos krašto vaidintojų ratelius. Vėliau porai metų buvo išsiųstas į Argentiną, į Buenos Aires pagelbėti mūsų išeivių teatrinei ir kultūrinei veiklai.

Grįžęs Lietuvon prieš pat karą, jis buvo priimtas į valstybinį Vilniaus teatrą, kur jau gavo pasireikšti stambiose rolėse. Bet tikrai į savarakišką ir originalų kelią jis išėjo tik vokiečių okupacijos metais, kai tapo Vilniaus naujai sukurto liaudies ansamblio režisieriumi ir dramaturgu. Tai jis pirmas originaliai ir gambiai išvystė tuos sceninius pastatymus, kur grakščiai pynėsi mūsų šalies buitį, papročiai, liaudies šokiai, dainos ir muzika. Šioje srityje jis buvo pionierius, ir jo surastu bei įvaidintu keliu toliau augo tos rūšies meno ansamblių veikla Lietuvoje ir dabar ant tų tradicijų tebeauga Amerikoje.

Kaip Šekspyras ar Moljeras (Gasparas visada palankiai nusišypsodavo, kai jam paminėdavau šią analogiją...), Velička lygiu gabumu ėmė reikštis, šalia aktoriaus, ir kaip scenos veiklų rašytojas. Jis yra parašęs visą eilę smulkesnių radijo vaidinimų Klaipėdos radijofonui, kurių rankraščių nebeturėjo ir nežinia ar jie kur bebus išlikę.

Bet jo išlikusių stambiųjų dramos veiklų sąrašas irgi netrumpas. Štai populiariusis "Nemunas žydi", "Šienapiūtė" (vėliau pavadinta "Vasaros žydintis vėjas"). "Minija vėl išsiliejo", "Lėk, mano sakalėli", "Dėdė nuo Pacifiko", "Lunatikai", "Magužė" (nesenai baigtas rašyti ir dar niekur nestatytas veikalas iš žvejų gyvenimo). Pagaliau, jo memuari-

moj plačiau žinomi žmonės. Nė vienas jų, normalaus žmogaus akimis žiūrint, yra skolingas savo tautai ne tik už kūną ir kraują, bet ir už mokslą, ir už visą tą dvasinį turtą, kurio jis ne vienu atveju yra linkęs pasididžiuoti. Ak, buvo jau ne vienas atsitikimas, kad tokis žmogus neišstvertų nenusipirkęs to Liet. Enciklopedijos tomo, kuriame yra ats-

nis veikalas apie darbą ir nuotykius Hollywoodo filmų studijoje, ir daug daug lapų asmeninio dienoraščio.

Jei aktoriaus gyvenimas pasibaigia kiekvieną vakarą po paskutinio uždangos nusileidimo ir aplodismentų nušnarinėjimo, tai dramaturgas, jeigu geras, lieka ilgai ateičiai, ir kai kada jis tik daugiau išauga su laiko riedmenimis. Gasparo Veličkos veiklų dėkingas dramiškas, jo sodrus poetinis stilius ir ypač nuostabus jo žodžių ir sukeliamų nuotaikų lyriškumas, man rodos, dar ilgai neištrins jo vardo ir palikimo iš lietuviško teatro repertuaro.

* * *

Gasparo Veličkos materialinis ir dvasinis gyvenimas Amerikoje nebuvo lengvas.

Visa jo meninė ir gyvenimiška filosofija buvo gerokai priešinga "American way of life" turiniui ir stiliui. Nekartą jis skūsdavosi dūstas nuo materializmo, mašinizmo ir darviniškos kovos už būvį. Todėl jis vis grįždavo į "tikrąją Lietuvą". Svajonėmis skubėdavo pas jos sodiečius, jos žvejus, jos upes ir miškus, dainas ir šokius, vis skrisdavo į tą supoetintą ir sulyrintą mūsų tautos galbūt jau tik buvusią tikrovę.

Lietuvoje buvo palikęs žmoną ir du vaikus, kurių likimu didžiai sielojosi. Artimoje aplinkoje daugiau giminių neturėjo, bet draugų jam nestigo, — nedaug, bet tikrų ir nuosirdžių. Jo sunkios ligos paskutiniaisiais mėnesiais su motinišku jautrumu jį globojo ponia Puikūnienė, baletininkas J. Puodžiūnas ir kiti draugai. Jį dažnai aplankydavo ypač bičiuliai iš Dailių Menų Klubu, kurio nariu jis buvo.

Į Klubą jis buvo vienbalsiai priimtas, greitai po atvykimo į Los Angeles. Pagal Klubu tradiciją, jis turėjo raštu paruošti iš savo srities įžengiamąjį referatą, o aš buvau paskirtas duoti naujam nariui atsakymą ir pasakyti įvedinimo prakalbą.

Po trijų metų, ta pati, tik daug liūdnėsnė pareiga man teko atsisveikinti su Gasparu Kalvarijos kapinėse.

Ir vis dėlto gailiuosi, kad viena bravūriška Gasparo svajonė neišsipildė.

Netrukus po priėmimo jam atėjo eilė pirmininkauti Klubui, ir savo bičiulių, jo veiklų vaidmenų vaidintojo Vlodo Gilio namuose jis suruošė puikų pobūvį, pasikviesdamas daug jaunimo. Visada geras, įdomus ir sąmojingas kalbėtojas, Gasparas tada mums visiems pasakė išmintimi brandžią prakalbą apie šių dienų žmogų, apie lietuvišką jaunimą ir apie tarptautinį Hollywoodą. Prabėgomis užsiminė, ar save, nes kartais iš publikos girdėdavo, kad juo kiti "rūpinasi": kas bus, jei vėl neteks darbo, o gal prasigers, gal nusivalkataus, ar vėl susirgs ir taps bendruomenei našta...

Gasparas, visada išdidus ir išmaldų neprašantis, matyt, niršo dėl tokių visuomenės "susirūpinimų". Ir jis rado progą įterpti savo prakalbą tokius kiek savotiškus žodžius:

— "Dėl manęs jūs galite nesirūpinti. Tai visai nesvarbu. Jei man kas negerai atsitiks, jei man bus blogai su sveikata ar su centu ir jei visai nebebus kitos išeitės, tai aš išeisiu. Aš išeisiu į kalnus už to Hollywoodo, išeisiu dar toliau į didelius kalnus, į kuriuos aš pasižūriu kiekvieną rytą savo darbovietėje ir kur kartais išvažiuoju dirbti. Aš ten išeisiu ir dingsiu, ir jums niekam nebus jokios bėdos..."

Taip anuomet kalbėdamas, jis turbūt nenujautė, kad rūsti ir tada dar nežinoma, pasalinga liga jį taip skubiai suvargins, iščiulps visas jėgas, jog per paskutinį savo gyvenimo mėnesį jis sunkiai begalėjo pereiti per kambarį. Nebuvo jokių galimybių savo kojomis pasiekti kalnus — ne tik ahuos tolimus didžiuosius, bet ir artimuosius.

Ir Gasparas pagaliau kitu būdu turėjo išeiti į mėlynuosius Praamžiaus kalnus, kur jam nebedrums ramybės šios žemės niekšybės, žmonių šurkštumas, mašinos ir pinigai. Tik galbūt jo dvasios žvilgsnis laikas nuo laiko atsituks į mūsų pakalnę pasižūrėti. Ar mes jo pasigendame, ar turime, kas pavaduoja? Ar toliau teberungiamės siekdami tų grožio, teisingumo, humanizmo, tautos laisvės ir garbės idealų, kuriems jis aukėjo visą savo gyvenimą?

Gyvenimą, per anksti nutrūkusį. Ir tai, anot Alberto Camus, yra labiausiai absurdiška.

Gasparas Velička draugų būrelyje, baigiant pietauti vienoje Hollywoodo kavinėje. Iš kairės: žinomasis liaudies šokių mokytojas Vytautas Bieliajus, prof. Stasys Žymantas, žurnalistas Antanas Pauliukonis (miręs), Algirdas Gustaitis, Gasparas Velička, Bernardas Brazdžionis, Bronys Raila...

D. Čibo nuotrauka

Prof. PRANAS ČEPĖNAS, Lietuvių Enciklopedijos redaktorius

tišką masę dar būtų galima gyvastingumu uždegti...

Gana dažnai tenka nugirsti, ar spaudoj paskaityti, ir vieną kitą priekaištą Liet. Enciklopedijai. Tie priekaištai atsitrenkia į enciklopedijos redaktorių ir jos bendradarbių širdis. Dieve mano, seniai žinoma tiesa - ne šventieji puodus lipo! Priekaištų galima reikšti, pastebėtų klaidų nereikia nutylėti, bet kiekvienam priekaištų skelbėjui dera būti doram ir sąžiningam, kad kritika nebūtų rašoma tik dėl noro pakritikuoti. Tenka labai apgailestauti, kad ne visiems priekaištinninkams pasiseka sąžiningos ir esminės kritikos aukštumoj išsilaikyti. Aš nesirengiu čia su jais įginčo ringą stoti, tegu jie teisūs būna, tik noriu pastebėti, jog nestinga mums ir kreivo veidrodžio paveikslų...

Dar tuo metu, kai aš buvau Liet. Enciklopedijos redakcijos sekretorius, kelis kartus išsiunčiau liet, spaudai raštus, kuriais visi geros valios tautiečiai buvo kviečiami enciklopedijos talkon. Tuose raštuose konkrečiai buvo prašoma duoti Lietuvos vietovaidžių aprašymus, savo ir paraižtųjų biografines žinias, paskolinti lituanistikai reikšmingas fotografijas, talkininkauti ypač lietuvių visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo medžiaga. Spaudai iki šiol tebesu dėkingas - visus mano raštus ji pakartodama skelbė.

Dabar, štai, dar visai neseniai, viename mūsų laikrašty skaičiau ilgą tiradą, kuriomis žmogus stengiasi įrodyti, kokias klaidas padarė Liet. Enciklopedijos redakcija, paskelbdama jo gimto miestelio aprašymą. Su trumpinta ir apdorota, ta jo medžiaga visai tikėtų enciklopedijai ir, reikia manyti, jo istorijoje nebūtų klaidų, bet aš tą straipsnį skaitydamas, visai nenorom pagalvojau: argi tas vyras dar ne buvo gimęs, kai enciklopedijos redakcija kvietė į talką kiekvieną lietuvių, kuris tik turi kokių nors reikšmingų žinių apie savo kraštą? Atsakymas nepaprastai paprastas: jis buvo gimęs, gerokai pagyvenęs ir, kiek žinau, gyveno visai netoli tų vietų, kur yra leidžiama Liet. Enciklopedija. Geras žmogus, vietoj pats sautares mea maxima culpa, dabar panorą kitiems akis pasvilinti...

Ir tai nevienas toks atsitikimas, kada Liet. Enciklopedijos redakcija yra puolama ir peikiama. Vienas tautietis piktinasi, kad jo parapijos aprašyme trūksta kaimo, kuriame jis gimė, kitas sako, kad jo krašto upelis ar ežerėlis ne visai taip vadinasi trečias, ketvirtas, penktas (tokių daugiausia) nepatenkinti, kad jų biografijos enciklopedijoj nėra, nors pagal visus duomenis, jį ten turėtų būti.

Savo esmėj tokie nepasitenkinimai yra teisingi. Tačiau nepatenkintieji turėtų suprasti, kad mūsų enciklopedija redaguojama minimumo redaktorių, kad redaktoriai nėra ir negali būti visai žiniai. Jie su didžiausiu atsidėjimu stengiasi aprėpti ko plačiausius liet. gyvenimo barus, bet kartais jiems trūksta paprasčiausio dalyko - adresu, nes paieškomas asmuo nesiteikia apsi-reikšti. Jei redakcijos šauksmai

būtų buvę išgirsti, jei talka būtų buvusi dar glaudesnė ir gausesnė - nepasitenkinimai sumažėtų, o gal ir visai pradingtų.

Aš nesu įgaliotas, bet enciklopedijos redaktoriai gal nebears manęs, jei dar sykį pakartosi jų prašymą: siųskit žinomų Lietuvos vietovių aprašymus, paskolinkit fotografijas, parašykite savo biografijas, duokite žinių apie tuos savo pažįstamus, kurie yra mirę ar likę Lietuvoj, apie kuriuos enciklopedijos redakcija žinių gali neturėti, bet jūs tų žinių turite. Dar bus leidžiamas L. E. papildymų tomas ar pustomis, į kurį gali patekti visi praleisti asmenys nuo A iki Z raidės. Jei ir dabar laiku neat-siliepsit - patys būsite kalti, bet ne Liet. Enciklopedijos redakci-ja.

Prof. Steponas Kolupaila, didis L.E. bičiulis, artimas jos bendradarbis ir Garbės Komiteto narys, berods, kiekvieną naujai pasirodantį enciklopedijos to-mą aptaria Draugo puslapiuose. Tuose tomuose jis randa esminių paklaidų, ypač tų mokslų sri-tyse, kurios jam yra artimos, jis sumini net ir aptinkamas korek-tūros klaidas. Gyvendamas arti enciklopedijos leidyklos, aš ge-rai žinau su kokiu rimtumu re-daktoriai sutinka jo pastabas ir kaip įsitempia korektūrų skaity-tojai, kad tik mažiau jų būtų ki-tame tome. Tuo tarpu nuošaly palikdami esmines klaidas, truputį stabtelkim ties enciklopedi-jos korektūra.

Kas dirba spaudos darbu, tas puikiai žino, ko yra verti korek-tūros velniukai. Iš tikro jie yra tikri velniai, nes kartais suger-ba taip pasislėpti, jog ir dvasios akim jų negali pastebėti. Aš prisimenu vieną istorijėlę, kuri ga-na plačiai nuskambėjo, berods, netrukus tuoj po I-o pasaulinio karo. Vokiečiai sugalvojo ir pas-keibė tokį konkursą: knyga be korektūros klaidos. Pa-žindami vokiečių darbštumą, pa-reigingumą ir savo amato moker-jimą, beveik galėtumėm lažy-tis, kad tokia svarią knygą jie gali išleisti. Knygų buvo atsiu-syta nemažai, specialistų Jury ko-misija skaitė jas skersai ir iš-ilgai, peržvelgė puslapius per padidinamus stiklus ir, paga-liau, vienai knygai paskyrė pre-miją. Tačiau tik po to kai pre-mija leidyklai buvo iškilmingai įteikta, kažkas pastebėjo, kad knygoj be spaudos klaidos ko-rektūros velnias tupi to leidinio tituliname puslapy! Ar ga-lėjo būti dar smagesnis pasi-juokimas iš konkurso ir iš spe-cialistų korektorių komisijos? Žinoma, ta istorija aš nenoriu pasakyti, kad Liet. Enciklopedi-jos korektoriai atleisti dėmesio varžtus ir dėl korektūros klai-dų liautusi sirgt. Tegu Dievulis jiems padeda, kad iššeisiančiuose tomuose jų būtų tik tiek, jog ir prof. St. Kolupaila nebūtų reikalo apie jas kalbėti. Beveik stebūn-las būtų, jeigu enciklopedijoj ne-pasitaikytų esminių klaidų. Jų yra ir, tikriausia, negali nebūti (kurioj pasaulio enciklopedijoj jų nerasim?). Štai ir paskutiniuose trijuose tomuose viena kita spragelė aiškiai regima. Dailus re-daktoriaus neapsižiūrėjimo pa-vyzdys. Rašytojų draugija. Atsi-

(Nukelta į 6 psl.)

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA PINA PABAIGTUVIŲ VAINIKĄ...

(Atkelta iš I psl.)

sąrašą pažvelgti. Žinoma, jeigu jis dar tebėra gyvas ir savo tautinės sąmonės nepraradęs...

Kam teko nors iš tolo į Liet. Enciklopedijos prenumeratorių kartoteką pažvelgti - tas turėjo būti nemenko nustebimo priblokštas. Jis joje nerado pavardžių, kuriomis dabinas mūsų vadinami profesionalai, veikėjai ir viešu-

pausdinta jo biografija. Kam jis su tuo vienu tomu gali pasirodyti - gal tik jis vienas gali supras-ti. Aplamai gi tokie dažniausia apie savo enciklopediją skleidžia neskany skepticizmą, nors nei jie jos skaito, nei jos pažįsta...

Tačiau net juokingų, et ir komiškų išimčių gali būti. Žmogaus puikybės kartais jį patį su-ėda. Išimtytys buvo paminėtos tik

sodresniam vaizdui sudaryti apie mūsų paslankumą savai enciklo-pedijai remti. Pati didžioji mūsų nelaimė glūdi tame, kad platesni mūsų emigracinės visuomenės sluogsniai yra susirgę apatija ir jau nebeapslenka nei enciklopedi-jos prenumeruoti, nei kitų mūsų kultūros apraiškų palaikyti. Var-gas man, po patirtų apsvylimų, aš pradedu netikėti, kad tą apa-

Prof. JONAS PUZINAS, Lietuvių Enciklopedijos redaktorius

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA...

(Atkelta iš 5 psl.)

verti L raidės tomą ir ten regi tokią eilutę: Lietuvių Rašytojų draugija žr. Rašytojų d-ja. O kai atsiverti R tomą tai ten jokios Rašytojų d-jos nerandi, tik prie rašytojo yra prikergta pora skurdžių pastraipų apie Lietuvių Rašytojų d-ją. Kaip gi gali ateiti į galvą ieškoti žinomos ir reikšmingos d-jos po tokiu dangčiu?

Būdamas arčiau teatro, tuose pačiuose tomuose radau praleistą akt. Petrokaitę ir ryškias mūsų scenos menininkę akt. Rutkauskaitę-Tvirbutienę. Betgi, atgrįždamas į ankstybesnius savo samprotavimus ir vėl būčiau linkęs teigti, kad apie Liet.Rašytojų d-ją turbūt kas nors pasižadėjo parašyti, bet laiku neparašė. Akt. Petrokaitę galėjo paskambinti red. Pr. Čepėnui, nes abu jie gyvena Chicagoje. Kaip sakoma, ranka ranką mazgoja. Žinoma, labai nesmagu, kad tokie dalykai pasitaiko, tačiau tas tik dar sykį, primena, kad Liet. Enciklopedijai ir šiandien mūsų nuoširdi talca yra reikalinga.

Dėl enciklopedijos ir aš asmeniškai esu sulaukęs priekaištų. Ne vieną kartą, tai vienas, tai kitas pažįstamas ar bičiulis ištare beveik tą patį sakinį: girdi tu toji enciklopedijoj nieko blogo neaptinki, tau viskas ten gerai ir gerai...

Tas pastabas aš galėjau priimti tik su žypsena, nesgi, patikėkit man, aš niekad ir intencijos neturėjau rašyti enciklopedijos kritikos. Kaip jau sakytą, mano tikslas buvo tik informuoti. Mūsų enciklopedijoj yra tiek gerų dalykų, savų ir tarptautinių, jog prapuola noras blusinėti. Antra vertus, nėra tokio universalus žmogaus, kuris pats vienas galėtų parašyti išsamią nors ir tik vieno enciklopedijos tomo kritiką. Pats sau juokingas pasidaryčiau, jeigu bandyčiau į tokius kritikus pretenduoti...

Lietuvių Enciklopedijos kritiką bus galima parašyti tada, kai ji bus baigta spausdinti. Tačiau ir tada vienas žmogus tos kritikos negalės parašyti. Medicinos daktarai galės paieškoti trūkumų medicinos mokslų skyriuje, chemikai chemijos skyriuje, inžinieriai įvairiose inžinerijos srityse, architektai architektūros skyriuje, dailininkai dailės pakraipų ir dailininkų aprašymuose, rašytojai ir literatūros kritikai dailiosios literatūros skyriuje, istorikai istorijos mokslų puslapiuose, geografsai savų ir pasaulinių vietovių aprašymuose ir tt., ir tt. Bet gi ir šiuo atveju kiekvienas kritikas turės būti savo srities neabejotinas specialistas. Žinoma, jeigu kada nors tokia sudėtinė kritika būtų parašyta, tai ir vėl būtų padarytas didelis darbas - antroji Liet. Enciklopedijos laida, tų pastabų dėka, jau galėtų būti dar išsamesnė ir tobulesnė.

Liet. Enciklopedijos trys pasuktiniai tomai savo turinio svo-

riu nėra menkesni už tuos 22, kurie anksčiau pasirodė. Viena me jų rasime puikų straipsnį apie Prūsus, kitame plačią kuni gaikščių Radvilų giminę, dar toliau Rusiją, dėl kurios mes tiek vargo ir nelaimių patyrėm, vėliau Lietuvos didikų Sapiegy šeimą, gausybę mokslo ir meno aptarimų. Tik svarbesniems tų tomy straipsniams paminėti - čia pasidarytų per ilga litanija. Spausdinama ofsetu, enciklopedija ir savo "druku" atrodo, kaip dailiai apsirengusi mergaitė...

Daugiausia džiugina širdį, tai tikėjimas, sulaukti pabaigtuvių. Kaip sakytą, dar pora metų, dar penki-šeši tomai, ir didžioji talca galės skirstytis atostogom. Šiuo

Dr. JUOZAS GIRNIUS, Lietuvių Enciklopedijos redaktorius

DETROITO LIETUVIAI ĮSIGIJO NAMUS

Po eilės svarstymų, įvairaus galvojimo ir intensyvaus darbo Detroito Lietuvių Namų Draugija rugpiučio 7 d. nupirko didelius, mūrinius, trijų aukštų, su keliomis salėmis ir daugeliu kambarių buv. čekų namus. Žinoma, tvarkantis pagal lietuvišką skonį ir stilių, reikės padaryti nemaža pakeitimų.

Džiugu, kad Dariaus-Girėno klubo nariai, kurie yra namų pirkimo iniciatoriai, pasižadėjo talkininkauti re-

monto darbuose. Netrukus, sudarius atitinkamą komisią, bus pradėti pertvarkymai.

Lietuvių Namų Draugija,

minas, S. Račiukaitis, P. Rūkštelė, M. Šnapštys, B. Taparauskas, B. Valiukėnas, S. Variakojis ir E. Vasiliauskas.

Detroito Lietuvių Namų Draugijos valdyba pasirašo sutartį. Iš kairės: Jonas Paškus, Antanas Petrauskas, Vincas Šarka ir Alg. Atkočaitis.

kuriai vadovauja V. Šarka ir Dariaus-Girėno klubas su pirmininku J. Atkočaičiu, parodė ypatingai didelį pasiryžimą ir pasiaukojimą. Nepagrįstos kalbos ir rašymai, nesusipratimai ir nuomonių skirtumai nepalaužė jų energijos ir dvasios.

Lietuvių Namai nepaprastos reikšmės įvykis, turįs didelės įtakos mūsų kultūriniam ir organizaciniam gyvenime. Pagrindinė ašis, apie kurią rutuliosis mūsų lietuviškasis gyvenimas ir veikimas. Dėl to kiekvieno pareiga pagal savo išgales ir pajėgumą prisidėti ir pagelbėti. Perkant namus nors ir labai aktyviai buvo dirbta, tačiau nepavyko sutelkti reikiamo kiekio pinigų. Liko skolos. Tačiau veikiant ir toliau tokiu energingumu, tikėkime, kad skola greit liks išlyginta. Raktas likti kuo greičiau visiškai namų savininkais glūdi mūsų širdyse, lietuviškam tikslui duosime ir tautiniame sąmoningume. Kaupdami savo jėgas vienan židinį, kartu išvalysime lietuviškąjį kultūrinį ir organizacinį veikimą. Tad visi talkon!

Pirkimo akta pasirašė V. Šarka, A. Atkočaitis, J. Paškys ir A. Petrauskas. Čekai Charles Schamanek ir Walter A. Brumo. Akto pasirašyme dalyvavo vietos bendruomenės pirmininkas Vladas Pauža. Laikraščių korespondentai: Dirvos J. Gaižutis, Draugo S. Garliauskas. Naujienu A. Nakas ir Lietuvių Dienų V. Mingėla. Dariaus - Girėno klubo pirmininkas Jonas Atkočaitis. Senosios kartos aktyvus veikėjas Feliksas Motuzas. Be pastarųjų aktyvieji talkininkai: T. Čiunka, V. Kačinskas, V. Per-

akta pasirašius, pasitarė, pabuvota ir pasidalinta išpūdžiais. Pasiryžta greičiau įsikurti. Pirmininkas V. Šarka pastebėjo, viskas bus daroma, kad vienerių metų laike skola išmokėjus. J. Atkočaitis, džiaugdamsis lietuviškojo darbo vaisiumi, pabrėžė, kad visas baro pelnas, kol skola bus išmokėta, skiriamas namams. Bendruomenės pirmininkas V. Pauža palinkėjo ištvermės siekiant galutinai savo tikslą realizuoti. Feliksas Motuzas sveikindamas pasakė, kad šį kartą namai buvo perkami rūpestingiau ir planingiau. Tokiu būdu ir darbo vaisiai bus sėkmingesni.

Tad dirbkime visi sutelktinėmis jėgomis, kad mūsų lietuviškasis, tautinis, kultūrinis ir organizacinis gyvenimas prasiskleistų svaresniu ir gražesniu žiedu, duodamas mūsų jauniems stipresnį ir gajesnį lietuviškumo pagrindą.

(VP)

DETROITO LIETUVIŲ DIENA

Dar kartą primename, kad LB Detroito apylinkės diena — gegužinė įvyks rugpiučio 26 d., sekmadienį prie gražaus Chemung ežero, už penkių mylių nuo Brighton miestelio, dešinėje US 16-tojo kelio. Jau buvo nurodyta, kaip tą vietą nežinantiems surasti, todėl šį kartą tik patikslinama, kad geriausia yra važiuoti ekspresiniu keliu dar už Brighton miestelio iki sekančio išvažiavimo ir, dešinėn pasukus, važiuoti apie trejetą mylių US 16-tuoju keliu iki pat gegužinės. Bus ir lietuviški užrašai ir ženklai, o ant įvažiavimo vartų stebėkite užrašą: "Internat-

tional Cooperative Society".

Be bendruomenės Valdyba kasmet vis daugiau darbo, atsakomybės ir išpareigojimų užsitraukia, kad palengvintų dirbantiems kultūrinį darbą ypač švietimo srityje. Tai yra vienas iš

svarbiausių bendruomenės uždavinių, todėl ir gegužinės pelnas skiriamas Lituanistinės mokyklos reikams. Šį rudenį šalia Lituanistinės mokyklos veiks ir lituanistiniai kursai prie Dievo Apvaizdos bažnyčios.

Gegužinėje būsite pavaišinti skaniais lietuviškais pagamintais valgiais, pasižoksite grojant geram orkestrui ir išbandysite laimę traukiant burtus. Laimėjimams dovanas prašau pristatyti pas LB apyl. pirmininką Vladą Paužą "Neringoje".

DĖMESIO TĖVAMS

Pranešu, kad visi tėvai užregistruotų savo pirmamečius vaikus Lituanistinėje mokykloje (kurie šį rudenį lankys pirmą skyrių) telefonu CR 8-2436 arba pas mane asmeniškai iki rugsėjo 1 d. Registracija reikalinga vadovėlių užsakymui ir kitiems reikalams.

Taip pat lankysiantieji lituanistinius kursus prie Dievo Apvaizdos bažnyčios registruojasi pas O. Valatkienę telefonu BR 3-2224 arba asmeniškai irgi iki rugsėjo 1 d.

Pabrėžiama, kad šie lituanistiniai kursai bus pritaikyti čia gimusių tėvų vaikams, kurie lietuviškai nemoka kalbėti. Į šiuos kursus priimami visi, kurie tik nori pramokti lietuvių kalbos. Kursantų amžius yra mokyklinis amžius, pradedant pirmuoju ir baigiant aštuntuoju pradžios mokyklos skyriumi.

Apie mokslo metų pradžią ir visų mokinių registracijos tvarką lituanistinėje mokykloje bus pranešta vėliau.

St. Slizys

The Cleveland Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

A "STOP" Sign TO NEW CAR BUYERS

Stop and consider how much you can save by Financing your car at our Rate of \$5 per \$100 per year. Let us prove that we can save you money!

Visit any of our convenient 71 offices or
PHONE CHerry 1-0875

Dalyvavę pasirašant Detroito Lietuvių Namų užpirkimo aktą. Sėdi iš kairės: V. Pauža, S. Varekojis, J. Atkočaitis, J. Paškus, A. Petrauskas, V. Šarka, A. Atkočaitis, E. Padgorsky, M. Šnapštys. Stovi: B. Valiukėnas, J. Čiunka, F. Motuzas, V. Kačinskas, B. Taparauskas, V. Perminas, S. Račiukaitis ir P. Rūkštelė. Trečioji eilėje laikraščių atstovai: V. Mingėla, A. Nakas, S. Garliauskas ir J. Gaižutis.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **El. ir Povilas Mikšiai**, praleidę porą savaitių saulėje Virginia Beach (prie Atlanto) vasarvietėje, patenkinti grįžo į Clevelandą ir vėl įsijungė į visuomeninį darbą.

• **Antanas Vasiliauskas**, Vysk. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos Tėvų Komiteto išdėstas su šeima išvyko porai savaitių atostogų į Atlantic City, pakeliui sustodamas aplankys savo pažįstamus.

• **Elena ir Šarūnas Stempuziai** išvyko į Atlantic City keliom savaitėm atostogų.

• **Dr. Martynas Kavolis**, Nortland College, Ashland, Wisconsin profesorius, keliaudamas ir lankydamas įvairias vietas Amerikoje ir Kanadoje, buvo sustojęs Clevelande ir apsilankė Dirvos redakcijoje.

• **Lithuanian Village** akcijos yra jūsų indėlis mūsų bendruomenės ūkiniam kilimui. Tai nėra auka — jos duoda pelno. Jas įsigyti — mūsų visų pareiga.

• Šį sekmadienį, rugpiūčio mėn. 19 d., 4 val. p. pietų Naujos parapijos salėje įvyks kleb. kun. J. Angelaičio pagerbimas jo gimtadienio proga.

Programą atliks: sol. C.

Valencik, sol. V. Jurgelis ir Vysk. Valančiaus Lit. mokyklos tautinių šokių grupė. Šį pagerbimą rengia minėtos parapijos katalikiškos organizacijos.

Lietuvių Klubu gegužinė, Rugpiūčio 12 d., sekmadienį, pasitaikius gražiam orui, Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu gegužinė, įvykusi Neurų ūkyje, sutraukė per 400 narių.

Suaugę ir vaikučiai praleido maloniai laiką prie šeimyniškai paruoštų stalų bei žaidimų aikštės ar šokių salės.

Netrukus ir pramogų — lietuviškos polkos ir valso geriausių šokėjų įvertinimas, vaikučių žaidimai.

Malonu pastebėti, kad tokiose bendrose gegužinėse duodama kelios valandos laiko mūsų mažiesiems pasireikšti žaidimų aikštėje. Šioje gegužinėje, Jono Ananavičiaus priežiūroje, jie tikrai turėjo daug džiaugsmo.

Pravestas dovanų paskirstymas pajavirino gegužinės nuotaiką, kai pirm. Z. Dučmanas įteikė šešioms laimingiesiems dovanas.

• Polkos varžybose, teisėjų sprendimu, pirmoji dovana atiteko El. Stempuzienei ir J. Kaklauskui, gi valso varžybose dovaną turėjo dalintis dvi poros — Pranciška Mačys ir George Mačys su El. Stempuziene ir J. Cituliu.

Pastariesiems dovanas įteikė klubo vedėjas — Pov. Šukis.

Dėmesio!

Maloniai kviečiame visuomenę dalyvauti tradiciniame Tautos šventės, rugsėjo 8 d., minėjime, kuris įvyks 1962 m. rugsėjo 8 d. Čiurlionio Ansamblio namuose, 10908 Magnolia Dr. Minėjime bus įdomi programa, prakalba. Vaisės prie bendro ir atskirų stalų ir šokiai.

Dalyvavimas su vaishėmis suaugusiems 2,50 dol., jaunimui 1 dol.

Pradžiai 7 val. vak. Stalus galima užsakyti ir pakvietimus gauti skambinant telefonais: LI 1-1711 ir 681-2849 ir pas birutietes.

Rengėjos: DLK. Birutės Vardo Karių Šeimų Moterų Draugija.

"Šešupės" stovykla

Clevelando Neringos Skaučių Tunto 1962 m. vasaros stovykla buvo skirta "Didžiojo Lietuvos mylėtojo ir dainiaus Maironio garbei, Clevelando lietuvių džiaugsmui ir sesių skaučių naudai bei malonumui" — kaip sako stovyklos motto.

Stovykla tikrai šiemet suteikė daug įvairumo, džiaugsmo ir naudos. Įvairumas reiškėsi turininga stovyklos programa, iškilomis, konkursais ir laužais. Džiaugsmas tryško iš sveikų ir gyvai atrodančių stovyklautojų ir vadovybės veidų, nors buvo ir ašarų, bet ir tos — džiaugsmo. Džiaugsmo ašaros tryško iš laimėjimus atsiekusių skaučių, jų tėvelių ir vadovybės širdžių.

Nauda stovyklavusioms skautėms visapusiška — tyras oras, seseriška aplinka, auklėjimas.

Šiemet stovyklai vadovavo: psktn. A. Balašaitienė — stovyklos vadovė vyr. skilt. A. Gelažytė — pavaduotoja A. Nasvytytė — adjutantė B. Simantytė — budėtoja ir tvarkdarė.

Įvairių sričių vadovėmis buvo: A. Mačytė, D. Čiurlionytė, N. Jankutė, G. Mariūnaitė, M. Jakubaitytė.

Stovyklos gydytojas — M. Vaitėnas.

Šeimnininkė — Z. Plio-džinskienė.

Maisto tiekėjas — A. Apanius.

Dvasios vadai: kun. Kulbis ir kun. Dzegoraitis. Maironio eilėraščių konkursą laimėjo — Jūratė Saitkutė, Rūta Jokubaitytė ir Dalia Nasvytytė. Speciali premija dar buvo paskirta Eglutei Giedraitytei.

Visa eilė skaučių buvo pakeltos į aukštesnius laipsnius.

Stovyklavimas vyko kartu su greta esančia skautų stovykla. Tai dar daugiau pajavirino ir papildė stovyklos programą, bendrai dalyvaujant laužuose, vėliavos pagerbimo iškilmėse, svečiuojantis ir išskylaujant.

Atsisveikinimo laužas įvykęs rugpiūčio 11 d., kurį pravedė V. Kamantas, dalyvaujant būriui skaučių ir skautų tėvų ir svečių, pradžioje gyva, jaunatviška ir skautiška nuotaika.

Pasižymėję skautės ir skautai, taip pat stovyklų vadovybė dar buvo apdailinti dovanėlėmis, kurias parūpino ALB I apylinkės valdyba ir skaučių ir skautų tėvų komitetai.

Pritaikomojo meno paroda Clevelande

Rugpiūčio mėn. 23 d. The Cleveland Museum of Art prasidės įdomi Vak. Europos pritaikomojo meno paroda.

Parodoje, savo pritaikomojo meno iškilais žinovais, dalyvauja: Australija, Belgija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Olandija, Ispanija ir Šveicarija. Pavienių menininkų skaičius siekia 130, kiekvienam prisi-statant savo specifiniu dailės motyvu, pagamintu paskutiniųjų 5 metų bėgyje.

Pritaikomojo meno gaminiai, kuriais taip aukštai yra iškilusi Vak. Europa, galima pirkti ar užsisakyti. Paroda tęsis iki rugsėjo 23 dienos.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO NAMAI - JŪSŲ NAMAI

Visi kviečiami lankytis ir jaučiai praleisti laiką.

Klube veikia skaitykla, kurioje rasite beveik visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus, penktadieniais galite klausyti radijo valandėles bei pasistiprinti bulviniais blynais ir kitokiais valgiais.

6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio EX 1-1143

STASYS PILKA ATVYKSTA Į CLEVELANDĄ

Aktorius Stasys Pilka

Praėjusi pavasarį dramatinio St. Pilkos režitalio proga chicagiečiai, rodos, tinkamai pagerbė šią talentingą aktorį bei režisorių, jau keturiasdešimt metų šviečiantį savo įvairiaspalviu vaidmenimis, plačių mosų pastatymais ir žydriomis prošvaistėmis poezijoje, teatro istorijoje, istoriografijoje, publicistikoje, visuomeninėje veikloje ir t.t.

Nėra reikalo kartoti visa tai, kas šiemet gausiai dėstyta spaudoje apie šį nusipelnusį kultūrininką.

Spalio 6 d. clevelandiečiai numato ne tik panašų režitalį, bet ir jo proga įvairiais kitais būdais pasveikinti, pagerbti ir gal apdovanoti tokį brangų svečią, kokius mūsų išeivija gal permažai tevertina. Be to, pagarbusis gastrolininkas, būdamas ir kuklus, ir labai jautrus stiliumi ir skoniu, prie savo solo vaidinimo, skaitymo ir deklamavimo dar pridės porą partnerių.

• **Savininkas parduoda namą.** Su 2 miegamaisiais, didelė stiklais, dengta veranda su puikiu vaizdu į Lake Erie ežerą. Arti mokyklų, bažnyčių, krautuvų. Geras CTS susisiekimas. Žemi mokesčiai. Puiki vieta vaikams, pensininkams ir dirbančiam porai. Vieta — rytinėje Clevelando dalyje. Tel. KE 1-3227.

• **Parduodama 100 akrų žemės** ir 40 akrų miško. Galima pirkti visą arba dalimis, tik nemažiau kaip 10 akrų. Farma yra Mattawan miesto pakraštyje, Michigane, prieina 2 keliai, vienas asfaltuotas, kitas žvyruotas, teirautis: Mr. Adam Widzes, Mattawan, Michigan (91, 92, 93, 94)

Būtų gera, kad subruztų visi ir nuoširdžiai prisidėtų prie tos retos meno šventės iškilmingumo. Nusistatyta kviešti talkon įvairius mūsų visuomenės sluoksnius. Tuo tikslu sudaromas didelis ir stiprus komitetas. Kviečiami įtakingi asmenys, įstaigos bei organizacijos jau noriai įsijungia. Tad belieka abejoti, ar Lietuvių salė sutalpins visus, tikrojo meno pasiilgusius, kadangi ir bilietų kainos nebus pakeltos, kad būtų prieinamos kiekvienam.

Jeigu mūsų scenos mėgėjai šen ten dar juda kruta, beveik nekildami savo meniniu lygiu, o tikrojo teatro neturime ir tuo skundžiamės, tai čia kaip tik vyresnieji pasididžiūs, jaunimas gi susipažins su vienu iš svarbiųjų Lietuvos Valstybinio Dramos Teatro šulų ir turbūt supras jo mokyklą, principus, priemones ir tradicijas.

Iš kitos pusės, nors J. Maironio poezija šiais, kad ir ypatingais, metais vis dėlto dažnokai nukenčia dėl netinkamo kūrinio atlikimo ir net klaidingos interpretacijos, tai St. Pilka tokius mėgėjus užtikrintai "pagydis", įterpdamas programon kaika iš tųjų kūrinų, kas mielai bus priimta kaip tikras ir ilgai lauktasis atgajus.

Vladas Braziulis

KAS DIRVOS NESKAITO - DAUG NUSTOJA!

KREIPKITES Į SAVO SODININKĄ

Pavyzdinai sutvarkytą sodybą yra kiekvieno šeimnininko pasididžiavimas ir didelis įnašas į jūsų apylinkės gyvenimą.

Mes turime Jums pasiūlyti žemaūgių vaisinių medelių, vaiskrūmių, spalvingų rožių, įvairių dekoratyvinių krūmų, pievoms Agri-co trąšų, piktžolėms naikinti chemikalų, durpių ir sėklų.

Taip pat galite gauti specialiai paruoštos žemės kambarinėms gėlėms.

Užsukit pas **Vincą Apanių**, jūsų sodininką —

12518 Lake Shore Blvd., Cleveland 8, Ohio, arba šaukit telefonu PO 1-5614.

BALTIMORE

Pasikeitimai valdyboje

Lietuvių Tautinės Sąjungos Baltimorės skyriaus valdyboje įvyko pasikeitimų. Liepos mėn. Antanui Česonui pasitraukus iš skyriaus pirmininko pareigų, pirmininku vienbalsiai išrinktas Motiejus Karaša. Skyriaus korespondentu sutiko būti K. Pažemėnas.

Skyriaus valdybos posėdyje, įvykusiame rugpiūčio 3 d., buvo svarstyta ateities šių metų veikla. Renkamos žinios surengimui meno parodos ir parodymui kultūrinių filmų. Rugsėjo 8 d. numatoma suruošti skyriaus narių su šeimomis kavutė.

Dr. Adomui Laskauskui

š. m. rugpiūčio 18 d. sueina 75 metai amžiaus. Dr. A. Laskauskas lietuvišbės darbą vykdė nuo pat jaunystės dienų. Jo tėvų ūkis prie Anykščių buvo lietuviškos veiklos židinys. Toji veikla ypatingai pagyvėdavo, kai medicinos studentas Adomas atostogų metu grįždavo į tėviškę. Jo darbai lietuvių bei tautinei idėjai nenutrūko per visą gyvenimą pakol leido sveikata. Bolševikų okupacijos metu buvo kalinamas. Antram pasauliniam karui prasidėjus savo jėgomis nebegalėjo išeiti į laisvę iš Utenos kalinimo. Buvo išneštas ant neštuvų.

Baltimorės L. Tautinės S-gos skyrius jį išsirinko skyriaus garbės nariu.

(mk)

Sukūrė lietuvišką šeimą

Rugpiūčio 3 d. Baltimorėje šv. Alfonso parapijos bažnyčioje susituokė Kęstutis Tautvydas su Birute Penkiūnaite. Jaunasis su tėvais gyvena Washingtono, o jaunoji su tėvais Baltimorėje. Abu lankė tą patį universitetą, kurį šiais metais baigė. Vestuvių pokylis buvo suruoštas Baltimorėje viename iš gražiausių restoranų — Alcazar.

Svečių tarpe dalyvavo prel. L. J. Mendelis, dr. Krivickas su žentu ir šeima, dr. St. Ankudas su šeima, inž. Nastopka su šeima, A. Česonis su šeima ir visa eilė giminių, draugų ir prietelių.

Pažymėtina, kad svečių tarpe buvo matyti p. Žadeikienė su dukra iš Washingtono.

Krikštynos

Rugpiūčio mėn. 4 d. šv. Alfonso parapijos bažnyčioje buvo pakrikštytas pirmagimis Romos ir Rimo Česonių sūnus, kuriam duoti vardai: Arūnas-Antanas.

Krikšto tėvais buvo Kęstutis Česonis ir Vida Misiūnaitė.

(a)

VASAROS ATOSTOGAS praleisti O. ir P. L A N I A I maloniai kviečia visus į jų vasarnamį ASBURY PARK, N. J.

Jaukūs su privačiais dušais ir kitais patogumais kambariai, netoli pajūrio.

Prašome dėl kambarių susitarti iš anksto.

515 4th Ave., Asbury Park, N. J. Telefonas: PR 6-9783.

• **Laisvės Kovų Dainas**, išleistas Lietuvos Nepriklausomybės Fondo, Clevelande galima užsisakyti pas: Vyt. Stuogį — 1198 E. 84 St., tel. SW 5-4676; Marijū Blyną — 6823 Bayliss Ave., tel. 361-8165; Dr. Vl. Ramanauską — 18310 Marcella Rd., tel. IV 1-6700 ir Dirvoje.

Dirvoje Laisvės Kovų Dainas galima užsisakyti ir paštu ne Clevelando gyventojams.

NOW 4 Neighborhood Offices...

Main Office: 813 EAST 185th STREET

St. Clair Office: 6235 ST. CLAIR AVENUE

Euclid Office: 25000 EUCLID AVENUE

Lake Shore Office: 26000 LAKE SHORE BLVD.

ST. CLAIR SAVINGS

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU

Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.

Krautuvės — 431-6339 Cleveland 3, Ohio

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue 936 East 185 St.

EN 1-1763 KE 1-7770

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4% SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

DIRVA

Nr. 95

1962 m. rugpiūčio 17 d

KAS IR KUR?

• Kun. Anicetas Linkus, šv. Kryžiaus lietuvių parapijos Chicagoje klebonas, mirė rugpiūčio 13 d. Kun. A. Linkus buvo vienas iš populiariausių ir veikliausių Chicago lietuvių klebonų. Ir ne vien tik Chicagoje. Jį prisimena ir Clevelandas, kai kun. A. Linkus buvo pakviestas ir išlydėjo į amžiną atilsį Lietuvos Prezidentą A. Smetoną.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTE

JAV-ių ir Kanados LB Centro valdybos yra pavečiusios LB Chicago apygardos valdybai suorganizuoti II-ją JAV-ių ir Kanados

Lietuvių Tautinių Šokių šventę 1963 metais Chicagoje.

LB Chicago apygardos valdyba praneša, jog šventė įvyks 1963 m. liepos 7 d. Chicagoje. Šventei rengti vyr. vadovu LB Chicago apygardos valdyba paskyrė savo vicepirmininką Bronių Nainį.

Visos Tautinių Šokių grupės, kultūrinės ir visuomeninės organizacijos, institucijos ir spauda kviečiamos į talką ir prašomos bendradarbiauti su II-jai Tautinių Šokių šventei rengti vyr. vadovu B. Nainiu — 6804 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.

LB Chicago Apygardos Valdyba

• Stasys Baras, žymusis lietuvių tenoras, vyksta iš Chicago į Los Angeles ir ten Kalifornijos Lietuvių Dienoje, įvykstančioje 1962 metų rugsėjo mėn. 9 d., sekmadienį, atliks meninę programos dalį. Tai bus reta proga Kalifornijos lietuviams išgirsti šį garsų dainininką.

Kalifornijos Lietuvių Dieną rengia LB Los Angeles apylinkė ir ji įvyks puošniose Los Angeles Breakfast klubo patalpose.

• ALT S-gos Chicago skyriaus valdyba gautąjį iš Union Pier vasarvietėje surengto Vėžių Baliaus pelną 350 dol. paskyrė Nepriklausomos Lietuvos pavilijono Tarptautinėje Prekybos parodoje įrengimo išlaidoms padengti.

• Skyriaus valdyba iš kassos užsakė garbės prenumeratą leidžiamą Prezidento A. Smetonos monografiją Vasario 16 Gimnazijos bibliotekai, Vokietijoje. Taip pat Lietuvių Archyviui išlaikyti paskyrė 25 dol.

• Lietuvių karių veteranų Ramovės S-gos Chicago skyriaus valdyba pasiėmė globoti ir rūpintis Prezidento A. Smetonos pasodinta liepa International Friendship Garden, Beverly Shores, Ind. Valdybos numatyta artimiausiu laiku atnaujinti paminklinę su įrašu lenta ir prie liepos esančio sklypo dekoravimu.

• LB Chicago apygardos valdyba, užsirekomendavusi gražiu Nepriklausomos Lietuvos paviljonu Tarptautinėje Prekybos parodoje, pradėjo organizacinius darbus JAV-ių ir Kanados II-jai Lietuvių Tautinių Šokių šventei rengti.

LIETUVIŲ REZISTENCINĖS SANTARVĖS NARIŲ ŽINIAI

Pakartotinai pranešama, kad visuotinas LRS narių suvažiavimas įvyksta š. m. rugsėjo 1-2-3 dienomis Kanadoje, Wasaga Beach vasarvietėje (Springhurst Beach), apie 80 mylių nuo Toronto. Suvažiavimui ruošti komitetas jau baigė visus paruošiamuosius darbus ir tikisi, kad LRS suvažiavime dalyvaus kuo didesnis narių skaičius.

Suvažiavimo programoje numatyta referatai, komiteto narių pranešimai ir diskusijos dėl tolimesnės LRS veiklos. Taip pat numatyta specialiai pagerbti LRS garbės narys prof. Myk. Biržiška, kuriam sueina 80 m. sukaktis ir kuris, dėl sveikatos ir tolimo kelio, suvažiavime negalės dalyvauti.

Vietoje visais suvažiavimo reikalais rūpinasi A. Kuolas ir norintieji gauti smulkesnių informacijų — kreiptis šiuo adresu: 30 Riverside Cres. — Toronto 3, Ontario — Canada.

• Korp! NEO-LITHUANIA Vyr. Valdyba dėkoja korporantams ir organizacijoms tinkamai supratusiems Vyr. Valdybos atsišaukimą paremti Korp. Neo-Lithuania klestėjimo ir stovyklos Fondą. Korp. jaunimo auklėjimas "Pro Patria" šūkiu yra Korp. idealų tęstinumo kelias. Jei mes norime matyti Korp. stiprią, visi neolithuanai turime paremti Vyr. Valdybos pastangas. Papildomai atsiliepi šie asmenys: Ip. Taruška, T. Stankūnaitė, K. Žolynas, Vyt. Didžiulis, D. Silūnas, O. Rinkevičienė, J. Jurevičius, Stp. Mackevičius, Ad. Kantautas, J. & V. Jasiukaitis, J. Rautkys, M. Mažeika, A. Aglinskis, J. Žvynys, St. Virpša, E. Balceris, Pr. Narvydas, L. N. F. New Yorke, Korp. Neo-Lithuania Filisterių S-ga New Yorke, A. Vilėniškis ir K. Kasakaitis.

Korp. Neo-Lithuania Vyr. Valdyba kviečia ir likusius korporantus, kurie dar nespėjo dėl įvairių priežasčių paremti Korp. klestėjimo ir stovyklos Fondo arba pamiršo tai padaryti, atlikti tai galimai greičiau, nes stovyklavimo laikas jau prie durų. Solidarumas — Korp! stiprybės pagrindas. Pinigus, čekius ar money orderius siųsti: M. Šimkus, 4259 S. Maplewood Ave., Chicago 32, Ill. Jokia auka nei perdidelė nei permaža, bet tikras įrodymas mūsų solidarumo.

PADĖKA

Mūsų mylimai dukrelei, sesutei ir žmonai MARIJAI ALEKSANDRŪNIENEI mirus, netikėto skausmo ir sukrėtimo valandoje, patyrėme daug užuojautos, gilaus supratimo ir ištostas pagalbos rankas.

Nuoširdžiausiai dėkojame šv. Kazimiero lietuviškos parapijos klebonui kun. J. KUČINGIUI ir kun. A. VALIUŠKAI už atlaikytas pamaldas, rožančių ir palydėjimą A. A. MARIJOS į amžino poilsio vietą — Kalvarijos kapus, Lietuvos Resp. Konsului Dr. J. BIELSKIUI su Ponia už gėles ir dalyvavimą laidotuvėse.

Pareiškusioms užuojautą spaudoje, organizacijoms: A. L. T. S-gos Los Angeles Skyriui, L. A. Tautinių Namų V-bai ir dalininkams, Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdybai, Korp! Neo-Lithuania Los Angeles Valdybai ir korporantams, Vilties Draugijos Valdybai ir Dirvos Redakcijai, Lietuvių Bendruomenės Apylinkei Los Angelėje, Lietuvos Veteranų-Karių L. A. Ramovės Valdybai ir visiems draugams. Taip pat dėkojame visoms organizacijoms ir prieteliams už prisijusias gėles, užpirtas šv. mišias, dalyvavimą laidotuvėse, pareiškusioms užuojautas asmeniškai ar laiškais, ar bent kuo prisidėjusiems pakelti mums skaudų, netikėtą, gyvenimo skirtą, smūgį.

Jūs

ONA, ONUTĖ, MARTYNAS SUMANTAI ir VYTAUTAS ALEKSANDRŪNAS

Dr. Mrija Gimbutienė Seattle pasaulinėje parodoje prie meno paviljono.

Keturios moterys 5,000 mylių kelionėje...

Dr. Marija Gimbutienė, kaip Fordo Fondacijos stipendininkė praleidusi ištisus metus Studijų Centre prie Stanfordo Universiteto, Palo Alto, Kalifornijoje, grįžo į Bostoną. Kelionę pasirinko ne tiesią, bet ilgą ir trukusią beveik visą liepos mėnesį. Keliavo automobiliu ir sukurė per 5000 mylių.

Kelionę atliko keturios moterys: pati Dr. Marija su dviem savo jauniausiomis dukterimis žvile ir Rasa Gimbutaitėmis ir jų pusesere iš Los Angeles Neringa Railaitė. Keliauninkės iš Palo Alto patraukė per Oregoną ir Washingtoną, kur sustojo aplankyti Seattle pasaulinę parodą. Iš čia pasuko į Vancouverį ir perkelio visą Kanadą ligi Superior ežero, iš kur pasiekė Bostoną, Mass. Kelionė buvo nuotykinga, su daugybe gerų išpūdžių, ir visos keliauninkės labai patenkinotos. Neringa Railaitė ilgian paviešės pas Gimbutus ir aplankys eilę kitų rytnių valstijų.

Nustebusi juodoji meška pozuoja fotografei Banff National Parke, Albertos valstijoje, Kanadoje. Neringos Railaitės nuotrauka

Rasa Gimbutaitė ir Neringa Railaitė apžiūrinėja Seattle parodą. Tolumoje matyti parodos atrakcija "Erdvės adata".

NASVYČIO KNYGA ĮTEIKTA VISIEMS KONGRESMANAMS

Rezoliucijoms Remti Komitetas įteikė visiems kongresmanams dr. Algirdo Nasvyčio knygą — Leave Your Tears In Moscow. Knygos įteikimą atliko Rezoliucijoms Remti Komiteto narys Algis A. Lukas, talkininkaujant Vidai Zubkienei, Jūratei Pauliukonytei, Birutei Saldukaitei ir Laimai Saldukaitei. Visi Atstovų Rūmų nariai šią knygą gavo iš minėtų asmenų rankų 1962 metų rugpiūčio mėn. 9 d. Į kiekvieną knygos egzempliorių buvo įklijuotas Rezoliucijoms Remti Komiteto specialus laiškas.

Šios knygos buvo nupirktos Chicago lietuvių aukomis. Tam specialiam komitetui vadovavo Levas Prapuolenis. Šis specialus komitetas buvo prašęs Rezoliucijoms Remti Komite-

to įteikti dr. Alg. Nasvyčio knygą, Leave Your Tears In Moscow tik Atstovų Rūmų nariams. Kitos lietuvių institucijos buvo paprašytos Chicago specialaus komiteto įteikti tą knygą senatoriams, delegacijų pirminkams prie Jungtinių Tautų, svetimų valstybių pasiuntiniams Washingtono ir konsulams įvairiuose krašto miestuose. (it)

GAL KAM IDOMU?

Dirvoje dar galima įsigyti knygą "Lietuva Tironų pančiuose" (kaina \$2.00), kurioje vaizdžiai ir kruopščiai paruošta dokumentuota medžiaga atvaizduoja m. a. s. Lietuvos pavergimo laikotarpį. Jei kas nespėjo tos knygos įsigyti prieš 10 metų, nenusiminkit — ji aktuali ir dabar.

Dirvoje galite užsisakyti ir daugiau įvairių žinomų lietuvių beletristikos ir publicistikos autorių knygų.

Tvardauskas iš mėnulio

Į mus dar nekalba, bet kas bus rytoj? Geru trumpų bangų radiju galima girdėti visą pasaulį. Gradinsko televizijų, radijų ir Hi Fi stereo krautuvė, 2512 W. 47th St., Chicago, Ill. FR 6-1998.

Pranešame artimiesiems, draugams ir pažįstamiems, taip pat visai lietuvių visuomenei, kad š. m. rugpiūčio 14 d. (6:30 val. ryto), Cleveland, Ohio, po sunkios ligos mirė

A. A. BRONISLAVA ŽUKIENĖ,

nesenai mirusio a. a. pulk. KOSTO ŽUKO našlė.

Pašarvota Della Jakubs & Son Laidotuvių Namuose (6621 Edna Ave., Cleveland, Ohio).

Laidotuvės rugpiūčio 18 d., išlydėjimas 9 val. ryto.

Nuliūdę giminės

Mielajai

BRONISLAVAI ŽUKIENEI

mirus, giminės ir artimuosius giliai užjaučia ir su jais kartu liūdi

Kristina Steikūnienė,
Lilija Steikūnaitė,
Regina ir Jonas Čiuberki

A. A.

ANTANUI BALČIUI mirus,

jo žmonai Julijai, dukrai dr. ALDONAI ir jos vyrui JURGIUI GRAVROKAMS ir sūnui kun. KESTUČIUI BALČIUI reiškiamo giliausią užuojautą ir kartu liūdimė

Vladas Keiba,
Bronius Velminskas,
Feliaksas Kurkulis,
Andrius Cieminis su šeimomis,
Stefanija Bliudnikienė ir sūnus

Mielam

BRONIUI DŪDAI

ir jo šeimai, mylimai mamytei Lietuvoje mirus, giliausią užuojautą reiškia

Vytautas Aleksandrūnas

A. A.

VINCUI PETUKAUSKUI

mirus Lietuvoje, širdingai užjaučiame jo sūnų ir marčią — skautininkus VLADĄ ir ALBINĄ PETUKAUSKUS

Clevelando Skautininkės